

Υποέργο: Πράσινος Αγροτουρισμός

1. Γενικές Προϋποθέσεις

E -1	Οι μέτοχοι των υπό σύσταση ή υφιστάμενων επιχειρήσεων μπορούν να έχουν δικαιώματα και σε άλλη εταιρεία ή πρέπει να είναι αποκλειστικά μέτοχοι της συγκεκριμένης επιχείρησης που θα υποβάλει αίτηση ενίσχυσης στο υποέργο;
A -1	Σύμφωνα με την πρόσκληση και τον ΓΑΚ δεν τίθεται περιορισμός ένταξης επιχειρήσεων που είναι είτε συνεργαζόμενες, είτε συνδεδεμένες με άλλες επιχειρήσεις. Σύμφωνα με το Παράρτημα Ι προσκομίζεται η Υπεύθυνη Δήλωση ΜΜΕ, η οποία αναφέρει τα στοιχεία των συνδεδεμένων και των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων του δυνητικού δικαιούχου.

E -2	Μπορεί το μνημόνιο συνεργασίας να είναι με τουριστικό πρακτορείο που διοργανώνει εκδρομές π.χ. σε κάποιο παραδοσιακό χωριό όπου κάποια επιχείρηση που έχει συνεργασία με το πρακτορείο, να παραδίδει μαθήματα τοπικής κουζίνας;
A -2	Μπορεί η μια από τις πέντε (5) νομικές οντότητες με τις οποίες συνάπτονται τα μνημόνια, να είναι ένα τουριστικό γραφείο, που διοργανώνει δράσεις βιωματικού τουρισμού.

E -3	Επίσκεψη – ξενάγηση – συμμετοχή στις εργασίες, ανάλογα με την χρονική περίοδο, σε αμπέλι και οινοποιείο, σε ελαιώνα και ελαιουργείο είναι βιωματικός τουρισμός;
A -3	Ναι, αποτελούν είδος βιωματικού τουρισμού.

E -4	Ποιες είναι οι ελάχιστες προϋποθέσεις που πρέπει να τηρούν τα καταλύματα σχετικά με τα ΑΜΕΑ;
A -4	Οι ελάχιστες προϋποθέσεις ορίζονται στον ισχύοντα πολεοδομικό κανονισμό και σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη για την προσβασιμότητα των ΑΜΕΑ σε όλους τους κοινόχρηστους χώρους και να παρέχεται η δυνατότητα διαμονής σε ΑΜΕΑ σε τουλάχιστον μια μονάδα (δωμάτιο, κατοικία, διαμέρισμα κ.λπ.) όπως αυτή θα έχει κατάλληλα διαμορφωθεί.

2. Επιλέξιμες Δαπάνες

E -5	Ο εξοπλισμός ψύξης/θέρμανσης και τα μοτέρ της πισίνας θεωρούνται μηχανολογικός εξοπλισμός;
A -5	Αποτελούν μέρος του μηχανολογικού εξοπλισμού και ισχύουν όσα προβλέπονται στην πρόσκληση.

E -6	Οι παρακάτω δαπάνες είναι επιλέξιμες; 1. εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές ΙΚΑ, 2. αμοιβές μηχανικών επίβλεψης του έργου, αμοιβή έκδοσης ηλεκτρονικής ταυτότητας κτηρίου, αμοιβή έκδοσης ενεργειακού πιστοποιητικού, αμοιβές ελεγκτών δόμησης.

A -6	1. Σύμφωνα με την περίπτωση 5, της υποπαραγράφου 3.8. της παραγράφου 3, οι εργοδοτικές ασφαλιστικές εισφορές δεν αποτελούν επιλέξιμη δαπάνη. 2. Είναι επιλέξιμες δαπάνες, σύμφωνα με το άρθρο 18 του ΓΑΚ, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν συνεχή ή περιοδική δραστηριότητα ούτε συνδέονται με τις συνήθεις λειτουργικές δαπάνες της επιχείρησης.

3. Δικαιούχοι Προϋποθέσεις

E -7	Είναι επιλέξιμη μία επιχείρηση που στην χρήση του 2020 δεν πληροί τον δείκτη γενικής ρευστότητας αλλά τον πληροί το 2019; Η επιχείρηση συστήθηκε 05/10/2019. Θεωρείται αποδεκτή η χρήση του 2019;
A -7	Θεωρείται αποδεκτή η χρήση της κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης του έτους 2019, με την προϋπόθεση ότι ο δείκτης γενικής ρευστότητας είναι >1 σύμφωνα με την υποπερίπτωση α) της περίπτωσης 5, της υποπαραγράφου 6.1. της παραγράφου 6.

E -8	Για την εκμετάλλευση τουριστικών καταλυμάτων θα πρέπει ο κύριος ΚΑΔ της επιχείρησης να είναι σχετικός με το αντικείμενο ή αρκεί να είναι και ΚΑΔ δευτερεύουσας δραστηριότητας;
A -8	Δεν υπάρχει σχετικός περιορισμός στην πρόσκληση. Επομένως, είναι δυνατή η υποβολή επενδυτικού σχεδίου που να αφορά δευτερεύοντα ΚΑΔ.

E -9	Αν μια εταιρεία έχει ιδρυθεί τον 02/2022 μπορεί να υποβάλει αίτηση στο πρόγραμμα και αν ναι με τι δικαιολογητικά;
A -9	Στην περίπτωση νεοϊδρυθείσας επιχείρησης κατατίθενται τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο Παράρτημα Ι, εξαιρουμένων όσων προϋποθέτουν το κλείσιμο διαχειριστικής χρήσης. Αντί των δικαιολογητικών που προϋποθέτουν το κλείσιμο διαχειριστικής χρήσης, ο δυνητικός δικαιούχος υποβάλει σχετική Υπεύθυνη Δήλωση.

E -10	1. Επιχείρηση τουρισμού επιθυμεί να προσφέρει υπηρεσίες γαστρονομίας με την δημιουργία παραδοσιακού κελαριού με σημαντικό πλήθος ετικετών οίνων (τοπικών και μη) σε συνεργασία με αναγνωρισμένο επαγγελματία του είδους (sommelier). Η προμήθεια των κρασιών θα γίνεται από επιλεγμένες κάβες του εξωτερικού και ντόπια οινοποιία. Θα δημιουργηθεί επιπλέον αμπελώνας με χαρακτηριστική τοπική ποικιλία για την μελλοντική παραγωγή του οίνου με ετικέτα του καταλύματος. Είναι τα ανωτέρω επαρκής ενέργεια για την δράση του αγροτουρισμού; 2. Η δημιουργία βιολογικού λαχανόκηπου σε κατάλυμα για την παροχή παραδοσιακών γευμάτων μέσω βιωματικής εμπειρίας είναι επαρκής ενέργεια για την δράση του αγροτουρισμού;
A -10	1. Η δημιουργία κελαριού, η εγκατάσταση αμπελώνα και η δημιουργία λαχανόκηπου, δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες στο υποέργο. 2. Επίσης, οι παραπάνω ενέργειες από τον δικαιούχο, δεν εκπληρώνουν το κριτήριο 4 «Υλοποίηση σχεδίου βιωματικού αγροτουρισμού», καθώς τα μνημόνια συνεργασίας συνάπτονται με οντότητες διαφορετικές από τον δικαιούχο.

E -11	Για την σύναψη μνημονίου συνεργασίας οφείλουν και οι 5 οντότητες να ανήκουν στην ίδια περιφέρεια με τον δικαιούχο;
A -11	Το κριτήριο 4: «Υλοποίηση σχεδίου βιωματικού αγροτουρισμού», ορίζει ότι, στην παρουσίαση βιωματικού αγροτουρισμού λαμβάνονται υπόψη τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου. Συνεπώς , οι πέντε (5) οντότητες που θα συνάψουν μνημόνια συνεργασίας, θα πρέπει να ανήκουν στην ίδια Περιφέρεια με τον δικαιούχο.

4. Χρηματοδότηση Επενδυτικού Σχεδίου

E -12	Μπορεί να δείξει ο ένας εταίρος μιας επιχείρησης με ποσοστό συμμετοχής 1% το σύνολο της ίδιας συμμετοχής;
A -12	Στην περίπτωση που η ιδιωτική συμμετοχή τεκμηριώνεται με ίδια κεφάλαια των εταίρων/μετόχων του δυνητικού δικαιούχου, τα ποσά που εισφέρονται καθορίζονται από τις μεταξύ τους σχέσεις, όπως αυτές αποτυπώνονται στο εταιρικό/καταστατικό του δυνητικού δικαιούχου, και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο. Συνεπώς , η ίδια συμμετοχή δύναται να τεκμηριώνεται με την προσκόμιση δικαιολογητικών από ένα μόνο εταίρο/μέτοχο, κατά την χρήση της όμως τηρούνται τα ποσοστά που αποτυπώνονται στο εταιρικό/καταστατικό του δικαιούχου.

E -13	Η βεβαίωση τράπεζας για την ίδια συμμετοχή, δεν αναφέρει το μέσο υπόλοιπο, ούτε το διαθέσιμο όταν πρόκειται για προθεσμιακό λογαριασμό, καθώς τον θεωρεί κλειστό. Πχ εάν πρόκειται για κλειστό ποσό 80.000 ευρώ, η βεβαίωση γράφει διαθέσιμο ποσό 0 ευρώ και μέσο όρο μήνα 0 ευρώ, πώς χειριζόμαστε τέτοια ζητήματα;
A -13	Στην περίπτωση αυτή προσκομίζεται βεβαίωση για τους όρους της προθεσμιακής κατάθεσης.

5. Υποβολή Αιτήσεων

E -14	Αν ο νόμιμος εκπρόσωπος μιας υπό σύσταση επιχείρησης που σκοπεύει να υποβάλλει αίτηση στο πρόγραμμα «Πράσινος Αγροτουρισμός», είναι μοναδικός εταίρος και διαχειριστής και σε μια προβληματική επιχείρηση, που θα είναι συνδεδεμένη με την υπό σύσταση επιχείρηση, τότε θα θεωρηθεί προβληματική και η υπό σύσταση επιχείρηση; Θα μπορεί η υπό σύσταση επιχείρηση να υποβάλλει αίτηση στο πρόγραμμα, εφόσον θα υπάρχει συνδεδεμένη επιχείρηση που είναι προβληματική;
A -14	Μπορεί η υπό σύσταση επιχείρηση να υποβάλλει αίτηση ενίσχυσης ανεξαρτήτως της χρηματοοικονομικής κατάστασης της συνδεδεμένης/συνεργαζόμενης επιχείρησης.

E -15	Στον προϋπολογισμό οι δαπάνες είναι σε καθαρές αξίες, προ ΦΠΑ;
A -15	Ναι, οι δαπάνες είναι σε καθαρές αξίες, προ ΦΠΑ.

E -16	Στην παράγραφο 3, στο Παράρτημα II τα σημεία 3.1 και 3.2 δεν είναι ταυτόσημα;

	3. Στοιχεία απασχόλησης (υφιστάμενης και νέας) σε ΕΜΕ 3.1. Τεκμηρίωση των υφιστάμενων και νέων θέσεων απασχόλησης 3.2. Παρουσίαση των αναγκαίων νέων θέσεων απασχόλησης για την επένδυση Αν όχι τι πρέπει να γραφεί στο καθένα ;
A -16	Εάν πρόκειται για υφιστάμενη επιχείρηση, στην υποενότητα 3.1, τεκμηριώνεται και παρουσιάζεται η υφιστάμενη απασχόληση. Για υφιστάμενη ή υπό σύσταση επιχείρηση, στην υποενότητα 3.2, τεκμηριώνεται και παρουσιάζεται η αναγκαιότητα νέων θέσεων εργασίας.

E -17	Υφιστάμενη επιχείρηση με εμπορική δραστηριότητα, πρόκειται να υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο ίδρυσης τουριστικών κατοικιών. Οι προβλέψεις βιωσιμότητας (κεφάλαιο κίνησης, υφιστάμενες δανειακές υποχρεώσεις, λογαριασμός εκμετάλλευσης κλπ) και ο υπολογισμός των δεικτών βιωσιμότητας (καθαρό περιθώριο κέρδους, ΙΑΣ, IRR κλπ), θα λαμβάνουν υπόψη μόνο τη νέα τουριστική δραστηριότητα της επένδυσης ή θα πρέπει να γίνει αναφορά/ανάλυση και συσχέτιση με την υφιστάμενη εμπορική δραστηριότητα;
A -17	Οι προβλέψεις βιωσιμότητας της επένδυσης και οι δείκτες βιωσιμότητας που αφορούν μελλοντικά στοιχεία, θα λαμβάνουν υπόψη μόνο την τουριστική δραστηριότητα της επιχείρησης.

E -18	Υπό σύσταση επιχειρήσεις οφείλουν να υποβάλλουν την Υπεύθυνη Δήλωση ΜΜΕ;
A -18	Ναι, οι υπό σύσταση επιχειρήσεις χρειάζεται να υποβάλλουν την Υπεύθυνη Δήλωση ΜΜΕ συμπληρώνοντας με μηδενικά, τα οικονομικά στοιχεία που ζητούνται, αφού δεν υπάρχει κλεισμένη διαχειριστική χρήση.

E -19	Απαιτείται γνήσιο υπογραφής στο μνημόνιο συνεργασίας;
A -19	Όχι, δεν απαιτείται γνήσιο υπογραφής.

E -20	Η δήλωση συμμόρφωσης με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» του μηχανικού θέλει γνήσιο από ΚΕΠ; γνήσιο γον, ή βεβαίωση γον; Την υπογράφει και ο νόμιμος εκπρόσωπος ή μόνον ο μηχανικός;
A -20	Το έγγραφο θα λάβει ψηφιακή βεβαίωση εγγράφου μέσω του γον.gr από τον μηχανικό.

6. Διάφορα

E -21	Οι υπό σύσταση εταιρείες δεδομένου ότι δεν διαθέτουν κάποιο κωδικό πρόσβασης taxisnet πως θα κάνουν εισαγωγή στο σύστημα;
A -21	Η είσοδος στο σύστημα των υπό σύσταση εταιρειών πραγματοποιείται με τους κωδικούς του εν δυνάμει νόμιμου εκπρόσωπου της επιχείρησης.

Υποέργο: Πράσινος Αγροτουρισμός

1. Γενικές Προϋποθέσεις

E-1	Το παρόν πρόγραμμα υπόκειται στον κανόνα de minimis;
A-1	Όχι. Ισχύουν οι κανόνες σώρευσης των κρατικών ενισχύσεων.
E-2	Πως υπολογίζεται το ανώτερο ύψος ενίσχυσης για Συνεργαζόμενες – Συνδεδεμένες επιχειρήσεις που υποβάλλουν ταυτόχρονα αιτήματα στα προγράμματα του Ταμείου Ανάκαμψης στο ίδιο ή και σε διαφορετικό υποέργο;
A-2	Ισχύουν οι όροι του ΓΑΚ σχετικά με την σώρευση ενισχύσεων και τα ενιαία επενδυτικά σχέδια.
E-3	Στην περίπτωση που νομικό πρόσωπο συμμετέχει σε άλλο νομικό πρόσωπο, έχουν τη δυνατότητα υποβολής αίτησης ενίσχυσης και τα δύο πρόσωπα το κάθε ένα για το ΑΦΜ του, και για διαφορετικό φυσικό αντικείμενο, σε ίδιο ή διαφορετικό υποέργο;
A-3	Το θεσμικό πλαίσιο δεν απαγορεύει την υποβολή αιτήσεων ενίσχυσης από διαφορετικά ΑΦΜ συνδεδεμένων επιχειρήσεων υπό την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι προϋποθέσεις για τα ενιαία επενδυτικά σχέδια.
E-4	Μια εταιρία μπορεί να υπαχθεί σε 2 υποέργα συγχρόνως εφόσον πληροί όλες τις προϋποθέσεις;
A-4	Από το θεσμικό πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας για επενδύσεις στη Δράση «Οικονομικός μετασχηματισμός του αγροτικού τομέα» δεν απαγορεύεται η υποβολή αίτησης του ίδιου δυνητικού δικαιούχου σε περισσότερα Υποέργα. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι όροι του ΓΑΚ σχετικά με την σώρευση ενισχύσεων και τα ενιαία επενδυτικά σχέδια.
E-5	Μπορεί μια εταιρεία να συμμετάσχει με δύο επενδυτικά σχέδια στην ίδια αίτηση;
A-5	Σύμφωνα με την 1 ^η τροποποίηση της πρόσκλησης είναι δυνατή η υποβολή με μία αίτηση ενίσχυσης, επενδυτικών σχεδίων σε διαφορετικούς ΚΑΔ (πχ καταλύματα και υπηρεσίες εστίασης) ή και σε ίδιους ΚΑΔ (πχ 2 καταλύματα ίδιας ή διαφορετικής λειτουργικής μορφής), στον ίδιο τόπο υλοποίησης ή και σε διαφορετικούς, με τον ακόλουθο περιορισμό: ο τόπος υλοποίησης περιορίζεται είτε εντός της ίδιας Περιφερειακής Ενότητας είτε σε όμορες Περιφερειακές Ενότητες ακόμα και στην περίπτωση που οι όμορες Περιφερειακές Ενότητες δεν ανήκουν στην ίδια Περιφέρεια. Σε κάθε περίπτωση, ο μέγιστος προϋπολογισμός ανά ΑΦΜ δεν ξεπερνά τα όρια της παραγράφου 4.1, και ως ποσοστό έντασης της ενίσχυσης καθορίζεται το οριζόμενο στον Πίνακα 2 ποσοστό της εκάστοτε Περιφέρειας στην οποία ανήκει η Περιφερειακή Ενότητα, όπου θα υλοποιηθεί η επενδυτική δαπάνη, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4.2 και τους περιορισμούς της παραγράφου 4.3.
E-6	Στην υποπερίπτωση δ, της ενότητας 3.1.6 αναφέρεται: Οι ενισχύσεις χορηγούνται στην περίπτωση συγχώνευσης κύριων ή/και μη κύριων ξενοδοχειακών καταλυμάτων εφόσον η συγχώνευση συνοδεύεται με ποιοτική αναβάθμιση και κατ' εφαρμογή του άρθρου 22 του ΓΑΚ δεν αφορά τη συγχώνευση νεοσύστατων επιχειρήσεων. Ποιοτική αναβάθμιση υφίσταται όταν

	το κύριο ή το μη κύριο ξενοδοχειακό κατάλυμα που προκύπτει από τη συγχώνευση, κατατάσσεται σε κατηγορία μεγαλύτερη, από τη μεγαλύτερη κατηγορία των καταλυμάτων που συγχωνεύονται. 1) Αφορά σε συγχώνευση οικονομικής-φορολογικής μορφής ή λειτουργικής μορφής ή και των δύο ταυτόχρονα; 2) Αν η συγχώνευση αφορά στη λειτουργική μορφή τους, στην περίπτωση όπου προβλέπεται η συγχώνευση ενός καταλύματος κύριας μορφής και ενός μη κύριου, με την υλοποίηση και ολοκλήρωση της επένδυσης, και το νέο κατάλυμα που προκύπτει κατατάσσεται σε μη κύριο, πως κατατάσσεται σε κατηγορία μεγαλύτερη από αυτή του κύριου δεδομένου ότι τα μη κύρια δεν κατατάσσονται σε κατηγορίες πχ τουριστικές επιπλωμένες κατοικίες;
A-6	1) Αφορά σε ταυτόχρονη συγχώνευση οικονομικής και λειτουργικής μορφής. 2) Η διάταξη αφορά καταλύματα που δύνανται να καταταγούν σε κατηγορίες σύμφωνα με την τουριστική νομοθεσία. Στην περίπτωση καταλυμάτων που δεν κατατάσσονται σε κατηγορίες σύμφωνα με την τουριστική νομοθεσία, η διάταξη δεν βρίσκει εφαρμογή και συνεπώς η συγχώνευση δεν διέπεται από τον περιορισμό της διάταξης. Σε κάθε περίπτωση εννοείται ότι η συγχώνευση καταλυμάτων οδηγεί υποχρεωτικά σε φορολογική συγχώνευση.
E-7	Εάν είναι απαραίτητο να υπάρχει διασύνδεση του πρωτογενή- δευτερογενή τομέα με τον τριτογενή, είναι απαραίτητο αυτά να υλοποιούνται σε ενιαίο χώρο; π.χ. Έχουμε ένα αγροτουριστικό κατάλυμα όπου οι πελάτες θα μπορούν να επισκέπτονται μια φάρμα, τα προϊόντα της οποίας θα χρησιμοποιούνται στο κατάλυμα (πχ γάλα). Η φάρμα θα πρέπει να βρίσκεται στον χώρο της επένδυσης; Επίσης επιδοτούνται οι δαπάνες που αφορούν στη φάρμα;
A-7	1) Σύμφωνα με την περίπτωση 6 της υποπαραγράφου 3.1, όπως τροποποιήθηκε με τη 280/1-06-2022 Απόφαση, τα επενδυτικά σχέδια προκειμένου να κριθούν επιλέξιμα θα πρέπει να περιλαμβάνουν «πλάνο βιωματικού τουρισμού». Η απλή «επίσκεψη» μιας γεωργικής εκμ/σης δεν συνιστά «βιωματικό τουρισμό» και συνεπώς ανάλογη αίτηση ενίσχυσης δεν είναι επιλέξιμη. Ο βιωματικός τουρισμός δύναται να παρέχεται από τον δικαιούχο ή από τρίτους. Στην τελευταία περίπτωση ο χώρος του βιωματικού τουρισμού δύναται να διαφοροποιείται από εκείνο του τύπου υλοποίησης της αίτησης ενίσχυσης. Συνεπώς, η «φάρμα» δεν πρέπει απαραίτητα να βρίσκεται στο τόπο υλοποίησης της αίτησης ενίσχυσης. 2) Οι δαπάνες υλοποίησης του «πλάνου βιωματικού τουρισμού» και συνεπώς οι δαπάνες της φάρμας, δεν είναι επιλέξιμες.
E-8	Υφιστάμενη εταιρεία με αντικείμενο ξενοδοχείο, έχει υποκατάστημα νέο ξενοδοχείο στα τούβλα. Μπορεί να το αποπερατώσει;
A-8	Η αποπεράτωση τουριστικού καταλύματος και εν γένει η ολοκλήρωση επιχειρηματικής δραστηριότητας (πχ ολοκλήρωση ενός εστιατορίου) δεν είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση γιατί δεν πληρούν την «αρχή του κινήτρου» της περίπτωσης 5 της υποπαραγράφου 3.1 όπως τροποποιήθηκε με τη 280/1-6-2022 Απόφαση. Σε κάθε περίπτωση είναι ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου να τεκμηριώνει κάθε φορά ότι τηρείται ο χαρακτήρας κινήτρου.
E-9	Πως ορίζεται η επέκταση δυναμικότητας κατά 20%, για τα καταλύματα;
A-9	Ορίζεται ως αύξηση των κλινών κατά 20%. Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να

	εξασφαλίζεται η χορήγηση άδειας λειτουργίας και ειδικού σήματος από τον Ε.Ο.Τ. και να πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της πρόσκλησης και του ΓΑΚ.

E-10	Με τι κριτήρια θα τεκμηριώνεται «η θεμελιώδης αλλαγή συνόλου παραγωγικής διαδικασίας» στην περίπτωση των ξενοδοχείων; Θα ληφθεί υπ' όψιν η ΚΥΑ υπ' αριθμ. 43965/30.11.1994, που ισχύει για τον Αναπτυξιακό Νόμο; Τι θα απαιτείται για τα μη κύρια καταλύματα (δωμάτια, διαμερίσματα, κατοικίες); Π.χ. Μία μονάδα ΕΕΔΔ 2 ή 3 κλειδιών, που εκσυγχρονιζόμενη θα καταταγεί στα 4 κλειδιά (πιθανόν με ίδιες ή λιγότερες κλίνες και σίγουρα με χαμηλότερο περιβαλλοντικό αποτύπωμα, σε συνδυασμό με βιωματικό αγροτουρισμό) θεωρείται ότι πληροί την απαίτηση «Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή» ή την απαίτηση «Θεμελιώδης αλλαγή συνόλου παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης» ή καμία από τις 2 απαιτήσεις;
A-10	Στην περίπτωση που αναφέρετε δεν πληρούνται οι απαιτήσεις «Διαφοροποίηση της παραγωγής μιας επιχειρηματικής εγκατάστασης σε προϊόντα που δεν έχουν παραχθεί ποτέ σε αυτή» και «Θεμελιώδης αλλαγή συνόλου παραγωγικής διαδικασίας υφιστάμενης επιχειρηματικής εγκατάστασης», σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΓΑΚ.

E-11	Νέο ξενοδοχείο τύπου επιπλωμένων δωματίων 3 αστέρων που θα ξεκινήσει τη λειτουργία του για πρώτη φορά την τρέχουσα σεζόν, μπορεί να υποβάλει για ίδρυση ενοικιαζόμενων δωματίων 4 κλειδιών σε οικόπεδο δίπλα από την υφιστάμενη εγκατάσταση;
A-11	Ναι, εφόσον εξασφαλίζεται η χορήγηση άδειας λειτουργίας και ειδικού σήματος από τον Ε.Ο.Τ. και πληρούνται οι όροι και προϋποθέσεις της πρόσκλησης και του ΓΑΚ.

E-12	Αναφέρεται (σελ. 10) ότι ο Εκσυγχρονισμός Μονάδας «συνδυάζεται με παράλληλη επέκταση της δυναμικότητας». Ο συνδυασμός αυτός είναι υποχρεωτικός ή δυνητικός;
A-12	Είναι υποχρεωτικός.

E-13	Στα πλαίσια του υποέργου «Πράσινος Αγροτουρισμός», ως επιλέξιμες δραστηριότητες θεωρούνται τα τουριστικά καταλύματα 55 ή και οι λοιπές τουριστικές δραστηριότητες: 56 δραστηριότητες υπηρεσιών εστίασης, 79 ταξιδιωτικά πρακτορεία, 90, 91 και 93;
A-13	Η περίπτωση 6 της υποπαραγράφου 3.1, της παραγράφου 3 ορίζει ότι «κάθε αίτηση ενίσχυσης προκειμένου να κριθεί επιλέξιμη....περιλαμβάνει περιφερειακές ενισχύσεις .....σε τουριστικές δραστηριότητες και δραστηριότητες που συνδέουν τον πρωτογενή και τον δευτερογενή τομέα με τον τουρισμό». Επομένως, η παρούσα Πρόσκληση δεν περιορίζεται στους ΚΑΔ που αναφέρονται στον ορισμό των «τουριστικών δραστηριοτήτων».

E-14	Οι υποψήφιοι επενδυτές για την ένταξη των επενδυτικών σχεδίων τους στο εν λόγω υποέργο, χρειάζεται να κατέχουν Ειδικό Σήμα Αγροτουρισμού;
A-14	Από το θεσμικό πλαίσιο του Υποέργου δεν προβλέπεται σχετική υποχρέωση.

2. Επιλέξιμες Δαπάνες

E-15	Είναι επιλέξιμη δαπάνη, η εγκατάσταση φωτοβολταϊκού στην επιχείρηση που θα εξυπηρετεί τις ενεργειακές ανάγκες της επένδυσης;
A-15	Ναι, υπό τους όρους, προϋποθέσεις και περιορισμούς της παραγράφου 3.7 «Επιλέξιμες δαπάνες», περίπτωση 4γ) «Επενδυτικές ενισχύσεις για την προώθηση της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΓΑΚ, άρθρο 41 του τμήματος 7)».
E-16	Είναι επιλέξιμη δαπάνη η απόκτηση γης;
A-16	Η απόκτηση γης, δεν είναι επιλέξιμη στα πλαίσια της παρούσας Πρόσκλησης.
E-17	Οι δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας στα άτομα με αναπηρία αποτελούν ή όχι επιλέξιμες δαπάνες για το παρόν πρόγραμμα; Αν αποτελούν, αφορούν στο σύνολο των σχετικών εργασιών – δαπανών ή σε τμήμα αυτών;
A-17	Οι δαπάνες για τη διασφάλιση της προσβασιμότητας σε ΑμεΑ σύμφωνα με την περίπτωση 3στ) της υποπαραγράφου 3.7 είναι επιλέξιμες.
E-18	Είναι επιλέξιμη ως δαπάνη η προμήθεια επαγγελματικού μεταφορικού μέσου μεταφοράς πελατών (χωρίς κόμιστρο) για επενδυτικό έργο που αφορά ίδρυση μη κύριου τουριστικού καταλύματος (για παραλαβή/μεταφορά των πελατών από και προς τους τόπους άφιξης/αναχώρησης, ή και ως μέσο υλοποίησης δράσεων βιωματικού τουρισμού);
A-18	Η περίπτωση 3γ της υποπαραγράφου 3.7 ορίζει ότι είναι επιλέξιμα: «Οχήματα (συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρικών ποδηλάτων κ.ά.) με τα οποία η επιχείρηση διενεργεί μεταφορές, στο πλαίσιο της λειτουργίας της.» Συνεπώς, η δαπάνη που αναφέρετε είναι επιλέξιμη.
E-19	Τι είδους δαπάνες μπορεί κάποιος να θεωρήσει ότι συμβάλλουν στην ψηφιακή αναβάθμιση. Παρακαλώ να αναφερθούν ενδεικτικά παραδείγματα, ενδιαφέρομαι για ίδρυση ξενοδοχειακού καταλύματος.
A-19	Δαπάνες σε επενδύσεις στην τεχνολογία, την πληροφορική και την επικοινωνία (πχ εφαρμογές IoT, λογισμικό εξυπηρέτησης και εφαρμογές customer experience κλπ). Η κατασκευή ιστοσελίδας ή η αγορά ηλεκτρονικών υπολογιστών δεν θεωρείται ότι συμβάλλουν στην ψηφιακή αναβάθμιση, είναι όμως επιλέξιμες δαπάνες.
E-20	Η επιλεξιμότητα των δαπανών ξεκινάει μετά την υποβολή της αίτησης;
A-20	Σύμφωνα με την περίπτωση 5 της παραγράφου 3.1 «Γενικές προϋποθέσεις ένταξης στο Υπόεργο» όπως τροποποιήθηκε με την 280/1-6-2022 Απόφαση, η ενίσχυση έχει χαρακτήρα κινήτρου και συνεπώς επιλέξιμες είναι οι δαπάνες που υλοποιούνται μετά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης, με τις εξαιρέσεις που προβλέπονται στις διατάξεις της πιο πάνω περίπτωσης 5. Εφιστάται η προσοχή σας στο εδάφιο της περίπτωσης 5, το οποίο ορίζει ότι «Η έναρξη εργασιών του επενδυτικού σχεδίου πριν την υποβολή της αίτησης υπαγωγής ενίσχυσης έχει ως αποτέλεσμα την απόρριψη της αίτησης για το σύνολο του επενδυτικού σχεδίου». Σε κάθε περίπτωση ο δυνητικός δικαιούχος με δική του ευθύνη δύναται να ξεκινήσει την υλοποίηση των δαπανών του επενδυτικού σχεδίου αμέσως μετά

	την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης. Οι δαπάνες αυτές υλοποιούνται με αποκλειστική ευθύνη του δυνητικού δικαιούχου, χωρίς η υλοποίηση αυτή να υποχρεώνει το Ελληνικό Δημόσιο σε χρηματοδότησή τους.

E-21	Υπάρχει περιορισμός στη δαπάνη για κατασκευή και εκσυγχρονισμό ακινήτων (κτιριακών δαπανών) ως ποσοστό επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου;
A-21	Όχι, δεν προβλέπεται σχετικός περιορισμός

E-22	Στην προκήρυξη αναφέρεται ότι «ο δυνητικός δικαιούχος προβαίνει σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες, ώστε να αποδείξει ότι οι δαπάνες του καλύπτουν το σχετικό εύλογο κόστος. Στο πλαίσιο αυτό θα συλλέξει: α) τρεις προσφορές για κάθε μία από τις δαπάνες της αίτησης ενίσχυσης». Οι τρεις προσφορές θα πρέπει να προέρχονται από τρεις διαφορετικούς προμηθευτές ή μπορεί ένας προμηθευτής να υποβάλλει υπόψη του δικαιούχου τρεις διαφορετικές προσφορές για τον ίδιο τύπο δαπάνης; Το όριο των 1.500 € (προ ΦΠΑ) ισχύει για κάθε δαπάνη ξεχωριστά. Πχ. Για την αγορά 20 κρεβατιών αξίας 1.000 €/κρεβάτι, συνολικής αξίας 20.000 €, απαιτείται η προσκόμιση τριών προσφορών;
A-22	Ως εύλογο κόστος υλοποίησης των επενδύσεων νοείται η δαπάνη που πραγματικά καταβάλλεται από τον δικαιούχο και η οποία είναι αντίστοιχη της εμπορικής αξίας της επένδυσης. Δαπάνες που υπερβαίνουν το εύλογο κόστος προσαρμόζονται σ' αυτό από τα εμπλεκόμενα στις διαδικασίες αξιολόγησης όργανα. Το εύλογο κόστος των δαπανών, εκτός των έργων πολιτικού μηχανικού, όπως ορίζεται στην περίπτωση 10, της παραγράφου 16.1, της παραγράφου 16 «Υποχρεώσεις δικαιούχων», σύμφωνα με την αρ. 280/1-6-2022 απόφαση τροποποίησης της Πρόσκλησης προσδιορίζεται μέσω τριών προσφορών. Εύλογο είναι το κόστος της χαμηλότερης προσφοράς. Οι τρεις προσφορές αφορούν ίδιων χαρακτηριστικών εξοπλισμό και προέρχονται από τρεις διαφορετικούς και ανεξάρτητους μεταξύ τους προμηθευτές. Για να είναι έγκυρες περιλαμβάνουν τα βασικά στοιχεία ταυτοποίησης του προμηθευτή (οποσδήποτε ΑΦΜ και τηλέφωνο επικοινωνίας). Οι προσφορές δεν υποβάλλονται με την αίτηση ενίσχυσης αλλά αναζητούνται κατά το στάδιο της αξιολόγησης από τους αξιολογητές της παραγράφου 11.4. Οι προσφορές συνοδεύονται από πίνακα αντιπαραβολής προσφορών (θα χορηγηθεί σχετικό υπόδειγμα). Ο πίνακας για κάθε αιτούμενη δαπάνη αντιπαραβάλλει τις τρεις προσφορές. Για κάθε προσφορά συμπληρώνονται ο προμηθευτής, το ΑΦΜ, η μονάδα μέτρησης, η ποσότητα, το μοναδιαίο κόστος και το συνολικό κόστος. Η πρώτη προσφορά είναι πάντα αυτή του μικρότερου κόστους προμήθειας της δαπάνης. Η πιο πάνω διάταξη ορίζει ότι δεν απαιτείται η προσκόμιση 3 προσφορών για δαπάνες αξίας μικρότερης των 1.500 € (προ ΦΠΑ). Το ποσό των 1.500 € (προ ΦΠΑ) αναφέρεται στη προσφορά χωρίς δικαίωμα κατάτμησης. Συνεπώς, για κρεβάτι αξίας 1.000 € συνολικής προσφοράς 20.000 € απαιτείται η προσκόμιση 3 προσφορών.

E-23	Ο προϋπολογισμός των δαπανών κτιριακών και λοιπών κατασκευών βασίζεται σε προμέτρηση εργασιών (Σελ. 39, Παρ. 16.1.10). Θα πρέπει να έχουν ληφθεί 3 προσφορές από εργολάβους για την αιτιολόγηση του εύλογου του κόστους ή αρκεί η προμέτρηση – προϋπολογισμός βάσει τιμών μονάδας της αγοράς, υπογεγραμμένα από μηχανικό;

	Θα δοθεί ίσως οδηγός με ελάχιστες και μέγιστες αποδεκτές τιμές μονάδας για τις διάφορες οικοδομικές εργασίες (αντίστοιχα π.χ. με το πρόγραμμα LEADER);
A-23	Η περίπτωση 10, της παραγράφου 16.1, της παραγράφου 16 «Υποχρεώσεις δικαιούχων», όπως αυτή τροποποιήθηκε από την 280/1-6-2022 Απόφαση, ορίζει ότι για τα κτιριακά και λοιπές κατασκευές της αίτησης ενίσχυσης υποβάλλονται προμετρήσεις – προϋπολογισμοί. Διευκρινίζεται ότι, σε αντίθεση με τον μηχανολογικό εξοπλισμό, για τα κτιριακά και λοιπές κατασκευές της αίτησης ενίσχυσης υποβάλλεται μία μόνο προμέτρηση και προϋπολογισμός. Συνεπώς δεν απαιτείται η υποβολή προσφορών από εργολάβους. Δεν προβλέπεται να δοθεί οδηγός με ελάχιστες και μέγιστες αποδεκτές τιμές μονάδας για τις διάφορες οικοδομικές εργασίες. Το εύλογο του κόστους θα αξιολογηθεί αναλόγως από τους αξιολογητές και τις γνωμοδοτικές επιτροπές.

3. Τόπος υλοποίησης

E-24	Η νήσος Σέριφος που έχει κάτω από 3.000 κατοίκους μπορεί να ενταχθεί στο πρόγραμμα; Ομοίως και η περιοχή στα Τρίκαλα Κορινθίας;
A-24	Η υποπαράγραφος 3.4 ορίζει ότι «Γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του Υποέργου είναι όλη η ελληνική Επικράτεια» συνεπώς το θεσμικό πλαίσιο του Υπομέτρου δεν περιλαμβάνει χωρικούς ή πληθυσμιακούς περιορισμούς.

E-25	Τα υπό ένταξη επενδυτικά σχέδια στα πλαίσια του εν λόγω προγράμματος, μπορούν να υλοποιούνται σε όλη την Ελληνική Επικράτεια (ακόμα και στο κέντρο μεγαλουπόλεων) ή υπάρχουν χαρακτηρισμένες δημοτικές ενότητες ως επιλέξιμες;
A-25	Η υποπαράγραφος 3.4 ορίζει ότι «Γεωγραφική περιοχή εφαρμογής του Υποέργου είναι όλη η ελληνική Επικράτεια» συνεπώς το θεσμικό πλαίσιο του Υπομέτρου δεν περιλαμβάνει χωρικούς ή πληθυσμιακούς περιορισμούς.

E-26	Μπορεί να υλοποιηθεί επένδυση της ίδιας επιχείρησης (έναν ΑΦΜ) αλλά σε δύο διαφορετικές τοποθεσίες; Δηλαδή μπορεί να δημιουργήσει ένα ξενοδοχείο στην τοποθεσία Α (περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας) και επιπλωμένα διαμερίσματα στην τοποθεσία Β (επίσης περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας);
A-26	Στην περίπτωση που ο δυνητικός δικαιούχος θα υλοποιήσει το επενδυτικό του σχέδιο σε διαφορετικούς τόπους υλοποίησης, αυτό είναι δυνατό με μία αίτηση, με τον περιορισμό ότι οι διαφορετικοί τόποι υλοποίησης είτε ανήκουν στην ίδια Περιφέρεια είτε σε όμορες Περιφερειακές Ενότητες ακόμα και στην περίπτωση που οι όμορες Περιφερειακές Ενότητες δεν ανήκουν στην ίδια Περιφέρεια. Δυνητικός δικαιούχος που προτίθεται να υλοποιήσει επενδυτικό σε διαφορετικές Περιφέρειες ή σε μη όμορες Περιφερειακές Ενότητες, υποβάλλει μία αίτηση ανά Περιφέρεια ή/και Περιφερειακή Ενότητα με αντίστοιχη προσαρμογή των ποσοστών ενίσχυσης.

E-27	Σε περίπτωση που η επένδυση υλοποιηθεί σε μισθωμένο ακίνητο διάρκειας άνω της 12-ετίας, και στο συμβολαιογραφικό έγγραφο υπάρχει η διατύπωση ότι το ακίνητο διατίθεται για τουριστική χρήση (πχ κατασκευή και λειτουργία καταλυμάτων) θα θεωρηθεί ότι χάνεται ο «χαρακτήρας κινήτρου»; Αν ναι ποια θα ήταν η ενδεδειγμένη διατύπωση για να μην θεωρηθεί «χαρακτήρας κινήτρου» πχ για πάσα χρήση;
A-27	Σύμφωνα με την περίπτωση 5 της υποπαράγράφου 3.1 της παραγράφου 3 της

	πρόσκλησης προβλέπεται ότι η αγορά γης και οι προπαρασκευαστικές εργασίες δεν θεωρούνται έναρξη εργασιών. Συνεπώς, δεν αντιμετωπίζεται ως έναρξη εργασιών, η μίσθωση του αγροτεμαχίου και δεν χάνεται ο «χαρακτήρας κινήτρου».

E-28	Επιχείρηση επιθυμεί να μισθώσει μακροχρόνια ή και να αποκτήσει ακίνητο με ημιτελές κτίριο και να ιδρύσει εντός αυτού νέα οικονομική δραστηριότητα, π.χ. μονάδα ΕΕΔΔ ή εστιατόριο. Υπάρχει πρόβλημα με τον χαρακτήρα κινήτρου; Διαφοροποιείται μήπως η απάντηση ανάλογα με τη σχέση του ιδιοκτήτη του προς μίσθωση ακινήτου με τον ή τους μετόχους της επενδύτριας επιχείρησης; Π.χ. υπάρχει πρόβλημα επιλεξιμότητας αν μέτοχος της εταιρίας είναι ιδιοκτήτης ή συνιδιοκτήτης του ημιτελούς ακινήτου;
A-28	Όσο αφορά το χαρακτήρα κινήτρου, η περίπτωση 5, της υποπαραγράφου 3.1, της παραγράφου 3, εξαιρεί την αγορά γης από την έναρξη εργασιών και συνεπώς διασταλτικά η απόκτηση της νόμιμης κατοχής του κτιρίου (μίσθωση/αγορά) εξαιρείται από την έναρξη εργασιών και μπορεί να διευθετηθεί πριν την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης. Επιπλέον, η παρούσα Πρόσκληση δεν θέτει περιορισμούς όσον αφορά τις σχέσεις μεταξύ μισθωτή και εκμισθωτή.

4. Δικαιούχοι – Προϋποθέσεις

E-29	Για την κατάθεση επενδυτικού σχεδίου στον «Πράσινο Αγροτουρισμό» από υπό σύσταση εταιρεία με 2 εταίρους (από 50%), απαιτείται και οι 2 εταίροι ή έστω ένας να είναι γεωργοί/ος;
A-29	Η παράγραφος 5 «Δικαιούχοι» ορίζει ότι δικαιούχοι του Υπομέτρου είναι όλα τα νομικά πρόσωπα. Συνεπώς, η ιδιότητα των εταίρων/μετόχων είναι αδιάφορη για την επιλεξιμότητα του δικαιούχου.

E-30	Μπορούν να υποβάλλουν πρόταση οι ατομικές επιχειρήσεις;
A-30	Δεν δύνανται να κριθούν δικαιούχοι οι ατομικές επιχειρήσεις (περίπτωση 10, της υποπαραγράφου 6.2).

E-31	Στο υποέργο «Πράσινος Αγροτουρισμός», είναι δικαιούχοι όλα τα νομικά πρόσωπα (υφιστάμενα ή υπό σύσταση) ή θα πρέπει το νομικό πρόσωπο να έχει συσχέτιση με αγροτική δραστηριότητα (ΚΑΔ αγροτικός); Αφορά δλδ σε όλους ή μόνο σε αγρότες;
A-31	Δεν τίθεται περιορισμός επιλεξιμότητας σε γεωργούς ή γεωργικές εκμεταλλεύσεις.

E-32	Στην πρόσκληση δεν γίνεται κάπου αναφορά στην υφιστάμενη νομοθεσία για τον Αγροτουρισμό. Θα υπάρχει ή όχι σχετική απαίτηση τήρησης της νομοθεσίας όπως ισχύει, για τις επιχειρήσεις/καταλύματα που θα υπαχθούν στο παρόν υποέργο;
A-32	Το θεσμικό πλαίσιο δεν προβλέπει σχετικούς περιορισμούς (το Ειδικό Σήμα Αγροτουρισμού δεν είναι υποχρεωτικό), εκτός από την νόμιμη λειτουργία και συνεπώς στην περίπτωση κύριων και μη κύριων τουριστικών καταλυμάτων την απόκτηση σήματος λειτουργίας. Ανάλογα με το σήμα λειτουργίας του καταλύματος θα απαιτείται να πληρούνται τα σχετικά κριτήρια της κείμενης νομοθεσίας.

E-33	Είναι επιλέξιμη υπό σύσταση ομόρρυθμη εταιρεία, από μη αγρότες, ελεύθερους επαγγελματίες;
A-33	Είναι επιλέξιμα και τα υπό σύσταση νομικά πρόσωπα.

E-34	Στην σελίδα 8 της τροποποίησης αναφέρει "Τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος ή μεταξύ του δικαιούχου και Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π) κ.λ.π. Αυτά τα Συμβόλαια είναι τα Μνημόνια Συνεργασίας που αφορούν την υλοποίηση σχεδίου βιωματικού αγροτουρισμού;
A-34	Τα συμβόλαια δεν ταυτίζονται με τα μνημόνια συνεργασίας. Τα συμβόλαια αφορούν τις Α' ύλες που χρησιμοποιούνται για την διατροφή των επισκεπτών, εντός του χώρου εγκατάστασης ή και στον τόπο παροχής υπηρεσιών βιωματικού τουρισμού της επιχείρησης ενώ τα μνημόνια συνεργασίας αφορούν τις δράσεις βιωματικού τουρισμού που πρέπει να περιλαμβάνει ένα επενδυτικό σχέδιο. Τα συμβόλαια θα πρέπει να συναφθούν αμέσως μετά την ολοκλήρωση του επενδυτικού σχεδίου, ενώ τα μνημόνια συνεργασίας, πρέπει να προσκομιστούν κατά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης.

E-35	Οι προϋποθέσεις της δράσης συνεπάγονται και την υποχρεωτική παροχή υπηρεσιών εστίασης πχ ύπαρξη εγκαταστάσεων πρωινού ή εστιατορίου, κλπ., από τους δυνητικούς δικαιούχους; Δηλαδή μια επιχείρηση αυτόνομων τουριστικών διαμερισμάτων που θα παρέχει πρώτες ύλες/συσκευασμένα προϊόντα προερχόμενα κατ' ευθείαν από παραγωγούς σε συνδυασμό και με επιπλέον δραστηριότητες με συνεργασίες εκτός του καταλύματος, θεωρείται ότι εμπίπτει στις ενισχυόμενες δραστηριότητες; Εννοείται πως η αγορά των προϊόντων που θα διατίθενται θα αποδεικνύεται με σχετικά παραστατικά και συμφωνίες.
A-35	Κάθε επιχείρηση δύναται να προσφέρει προϊόντα διατροφής και προϊόντα αγροδιατροφής στους επισκέπτες, εντός του χώρου εγκατάστασης ή και στον τόπο παροχής υπηρεσιών βιωματικού τουρισμού της επιχείρησης, είτε σε οργανωμένους χώρους παροχής υπηρεσιών εστίασης, είτε ως παροχές στα καταλύματα. Στην περίπτωση μη κύριων τουριστικών καταλυμάτων θα υπάρχει πρόβλεψη για την παροχή καλαθιού καλωσορίσματος το οποίο θα περιλαμβάνει γεωργικά προϊόντα ή μεταποιημένα προϊόντα τα οποία προκύπτουν από Α' Ύλη γεωργικών προϊόντων. Ως Α' Ύλη γεωργικού προϊόντος λογίζονται και τα νωπά φρούτα και λαχανικά καθώς και αρκετά συσκευασμένα προϊόντα έτοιμα προς κατανάλωση. Επιπλέον, η παρασκευή τελικού προϊόντος εφόσον απαιτείται, μπορεί να γίνεται από τον ίδιο τον επισκέπτη εντός του χώρου διαμονής εφόσον παρέχεται ο κατάλληλος εξοπλισμός.

E-36	Κατά την αντικατάσταση της παραγράφου 5, αφαιρέθηκε η δυνατότητα να είναι δικαιούχοι «και υπό σύσταση νομικά πρόσωπα, που ολοκληρώνουν τις διαδικασίες σύστασης πριν την έκδοση της ατομικής εγκριτικής απόφασης ενίσχυσης, της παραγράφου 12.1. Σε άλλο σημείο (πχ παράγραφος 10.3) οι υπό σύσταση συνεχίζουν να αναφέρονται. Τελικά είναι ή δεν είναι δικαιούχοι τα υπό σύσταση νομικά πρόσωπα;
A-36	Είναι δικαιούχοι και τα υπό σύσταση νομικά πρόσωπα.

E-37	Η τήρηση της προϋπόθεσης της συμβολαιακής γεωργίας/καθετοποίησης πωσ αποδεικνύεται κατά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης, αφού αφορά μελλοντική κατάσταση;
A-37	Με την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης δεν προβλέπεται η υποβολή δικαιολογητικών σχετικών με την συμβολαιακή γεωργία/καθετοποίηση. Η τήρηση της σχετικής προϋπόθεσης τεκμαίρεται από την οικονομοτεχνική μελέτη. Σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση ενίσχυσης απορρίπτεται.

E-38	Για την υποχρέωση της συμβολαιακής γεωργίας, θα πρέπει ο ωφελούμενος του έργου να έχει συνάψει ο ίδιος τα συμβόλαια με τους παραγωγούς; Εναλλακτικά μπορεί πχ ο δικαιούχος του υποέργου να αγοράζει προϊόντα ενός τυποποιητηρίου ελαιολάδου και το τυποποιητήριο να έχει συμβόλαια με τους ελαιοπαραγωγούς; Πληρείται η υποχρέωση της συμβολαιακής γεωργίας σε αυτή την περίπτωση;
A-38	Τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος και όχι μεταξύ ενδιαμέσων (πχ χονδρέμπορων) και του δικαιούχου. Εξαιρέση αποτελούν συμβόλαια που συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου και φορέων όπως Ομάδες Παραγωγών (Ομ.Π.), Οργανώσεις Παραγωγών (Ο.Π.), Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών, Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) και Ανώνυμες Εταιρίες των οποίων η πλειοψηφία των μετοχών ανήκει σε Αγροτικούς Συνεταιρισμούς του ν. 4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις», τα οποία είναι αποδεκτά. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ο δικαιούχος μπορεί να συνάψει συμβόλαιο πχ με έναν συνεταιρισμό, που θα του παρέχει τυποποιημένο λάδι για παροχή προς τους επισκέπτες του, και να καλύψει με αυτόν τον τρόπο την υποχρέωση της συμβολαιακής γεωργίας.

5. Κριτήρια Επιλεξιμότητας

E-39	1. Στην Πρόσκληση αναφέρονται 5 κριτήρια επιλεξιμότητας. Οι δυνητικοί δικαιούχοι για να μπορούν να υποβάλλουν αίτηση ενίσχυσης θα πρέπει να καλύπτουν σωρευτικά και τα 5 κριτήρια; 2. Τα κριτήρια επιλεξιμότητας καθορίζουν και την βαθμολογία που θα λάβει το Επενδυτικό Σχέδιο ή δεν υπάρχει βαθμολόγηση στα Επενδυτικά Σχέδια;
A-39	1. Οι δυνητικοί δικαιούχοι για να μπορούν να υποβάλλουν πρόταση θα πρέπει να καλύπτουν σωρευτικά και τα 5 κριτήρια. Η μη εκπλήρωση ενός εκ των κριτηρίων αποτελεί αιτία απόρριψης της αίτησης ενίσχυσης. 2. Δεν προβλέπεται βαθμολόγηση των κριτηρίων επιλογής.

E-40	Κριτήριο 1. Ωριμότητα επενδυτικού σχεδίου. Για να καλυφθεί το κριτήριο 1, θα πρέπει ο δυνητικός δικαιούχος να μπορεί να τεκμηριώσει το 100% της ιδιωτικής συμμετοχής του, στο επενδυτικό στο σχέδιο; Υπάρχει διαβάθμιση της αξιολόγησης (π.χ. προτεραιότητα σε επενδυτικά σχέδια που καλύπτουν την ιδιωτική συμμετοχή εξ'ολοκλήρου με ίδια κεφάλαια), ανάλογα με τους τρόπους κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής (π.χ. ποσοστό ίδιας συμμετοχής, ποσοστό εξωτερικής χρηματοδότησης κ.α.);
A-40	Για να καλυφθεί το κριτήριο Επιλεξιμότητας 1 (Ωριμότητα Ε.Σ) θα πρέπει ο δυνητικός δικαιούχος να μπορεί να τεκμηριώσει το 100% της ιδιωτικής

	συμμετοχής του. Δεν προβλέπεται βαθμολογία των κριτηρίων επιλογής.

E-41	ΚΡΙΤΗΡΙΟ 4. Υλοποίηση σχεδίου βιωματικού αγροτουρισμού. Οι δράσεις που αναφέρονται στο Κριτήριο 4, πρέπει να γίνονται από την ίδια την επιχείρηση και εντός των εγκαταστάσεων της ή μπορούν να γίνονται και εξ' ολοκλήρου και αποκλειστικά από συνεργαζόμενες επιχειρήσεις-φορείς σε δικές τους εγκαταστάσεις; Π.χ. ένα τουριστικό κατάλυμα μπορεί να έχει στις εγκαταστάσεις του μόνο δωμάτια διαμονής και όχι κοινόχρηστους χώρους για τέτοιες δράσεις ή υπηρεσίες-χώρους εστίασης, αλλά να συνεργάζεται, για τη δημιουργία-συνδιοργάνωση ή προώθηση στους πελάτες της, τέτοιων δράσεων με σχετικές με τον βιωματικό αγροτουρισμό τρίτες επιχειρήσεις;
A-41	Οι δράσεις βιωματικού αγροτουρισμού πραγματοποιούνται σε συνεργασία με τουλάχιστον 5 νομικές και συλλογικές οντότητες. Τα μνημόνια συνεργασίας προσκομίζονται με την αίτηση ενίσχυσης (παράρτημα I_1 «Δικαιολογητικά υποβολής αίτησης», δικαιολογητικό α/α 9) και συμβαλλόμενα μέρη είναι ο δυνητικός δικαιούχος και οι νομικές και συλλογικές οντότητες που παρέχουν δράσεις βιωματικού αγροτουρισμού. Διευκρινίζεται, ότι η ενέργεια του βιωματικού αγροτουρισμού υλοποιείται είτε στο χώρο υλοποίησης της επένδυσης είτε σε οποιοδήποτε άλλο χώρο, ο οποίος λειτουργεί νόμιμα εάν αυτό απαιτείται από την κείμενη νομοθεσία.

E-42	Είναι δυνατή η προσκόμιση μνημονίου συνεργασίας με ατομικές επιχειρήσεις που απασχολούνται στην προώθηση της γαστρονομίας και των τοπικών προϊόντων;
A-42	Τα μνημόνια συνεργασίας μπορούν να αφορούν «νομικές οντότητες» όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 3 του ν. 4174/2013. Συνεπώς, είναι δυνατή η προσκόμιση μνημονίου συνεργασίας με ατομικές επιχειρήσεις.

E-43	Στις οντότητες του μνημονίου συνεργασίας μπορούν να συμπεριληφθούν οι πολιτιστικοί σύλλογοι δήμων ως συλλογικές οντότητες;
A-43	Στις οντότητες του μνημονίου συνεργασίας περιλαμβάνονται νομικές και συλλογικές οντότητες με έδρα ή υποκατάστημα (σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΓΑΚ) εντός της Περιφέρειας υλοποίησης της επένδυσης. Πολιτιστικοί ή άλλοι σύλλογοι κρίνονται επιλέξιμοι εφόσον εμπίπτουν στις νομικές οντότητες του άρθρου 3 του ν. 4174/2013, ασκούν δραστηριότητες στον αγροδιατροφικό τομέα και εκπροσωπούν μέρος της τοπικής παραγωγής σε προϊόντα ΠΟΠ/ΠΓΕ κ.λπ. Όλα τα ανωτέρω θα είναι σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ΓΑΚ και στην οικεία πρόσκληση.

E-44	ΚΡΙΤΗΡΙΟ 5. Βιωσιμότητα της Επένδυσης. Οι δείκτες βιωσιμότητας αναφέρονται στη βιωσιμότητα του φορέα μετά την επένδυση ως σύνολο ή μόνο στην βιωσιμότητα της προτεινόμενης επένδυσης;
A-44	Ο δείκτης γενικής ρευστότητας αφορά στην υφιστάμενη δραστηριότητα του φορέα ενώ οι υπόλοιποι δείκτες αφορούν στην επένδυση, μετά την ολοκλήρωσή της και για διάρκεια 10 ετών.

E-45	ΚΡΙΤΗΡΙΟ 5. Βιωσιμότητα της Επένδυσης. Για το κριτήριο 5, τα οικονομικά στοιχεία της υφιστάμενης επιχείρησης που λαμβάνονται υπόψη αφορούν το έτος

	2020 (κλεισμένη διαχειριστική χρήση με δημοσιευμένα οικονομικά στοιχεία) ή λαμβάνεται υπόψη το ισοζύγιο της τελευταίας κλεισμένης χρονιάς, δηλ του 2021;
A-45	Τα οικονομικά στοιχεία της υφιστάμενης επιχείρησης που λαμβάνονται υπόψη αφορούν μία τουλάχιστον από τις τρεις τελευταίες κλεισμένες χρήσεις.

E-46	Στο Κριτήριο 5 (Βιωσιμότητα της επένδυσης) υπάρχει ο δείκτης γενική ρευστότητα του Φορέα πριν την επένδυση (Κυκλοφορούν Ενεργητικό / Βραχυχρόνιες υποχρεώσεις) > 1 που αφορά μόνο στις υφιστάμενες επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν κλείσει μία τουλάχιστον διαχειριστική χρήση. Πώς θα συμπληρώνεται ο εν λόγω δείκτης για επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό σύστημα (Β' Κατηγορίας βιβλία) και δεν υποχρεούνται σε σύνταξη και δημοσίευση οικονομικών καταστάσεων; Τι γίνεται με φορείς που έχουν συσταθεί πριν ένα ή δυο έτη αλλά παραμένουν ανενεργοί καθώς προετοιμάζονταν για την υποβολή επενδυτικού σχεδίου; Τί ισχύει με φορείς που το οικονομικό τους έτος είναι 1/7-31/6 και όχι 1/1-31/12;
A-46	Για επιχειρήσεις που τηρούν απλογραφικό σύστημα (Β' Κατηγορίας βιβλία) προσκομίζεται βεβαίωση λογιστή ο οποίος από τα απλογραφικά βιβλία υπολογίζει τον σχετικό δείκτη (με αναφορά στα σχετικά στοιχεία όπως προκύπτουν από τις δηλώσεις φορολογίας και τα λοιπά φορολογικά στοιχεία) υπογεγραμμένη και από τον νόμιμο εκπρόσωπο. Στις περιπτώσεις που αναφέρετε, λαμβάνεται υπόψη η τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση.

6. Χρηματοδότηση Επενδυτικού Σχεδίου

E-47	Μπορεί να συμμετάσχει κάποιος μόνο με δανεισμό;
A-47	Ο δυνητικός δικαιούχος αποδεικνύει ότι διαθέτει την απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή που σύμφωνα με την περίπτωση 5 της παραγράφου 4.4 «Χρηματοδότηση επενδυτικού σχεδίου – Παρεχόμενες ενισχύσεις» προκύπτει ως διαφορά «... μεταξύ του επιλέξιμου προϋπολογισμού και της δημόσιας ενίσχυσης.» Η απόδειξη γίνεται με ίδια κεφάλαια ή/και με εξωτερική χρηματοδότηση (δανεισμό). Η εξωτερική χρηματοδότηση διέπεται από τον περιορισμό «... ότι ποσοστό 25% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών, δεν περιέχει στοιχεία κρατικής ενίσχυσης.», δηλαδή για παράδειγμα δεν προέρχεται από δάνειο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

E-48	Σε προϋπολογισμό 500.000 € η ίδια συμμετοχή είναι 250.000 €. Θα πρέπει η βεβαίωση μέσου υπολοίπου να είναι για 250.000 € ή για το 25%της επένδυσης, δηλαδή 125.000 €;
A-48	Ο δυνητικός δικαιούχος αποδεικνύει ότι διαθέτει την απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή που σύμφωνα με την περίπτωση 5 της παραγράφου 4.4 «Χρηματοδότηση επενδυτικού σχεδίου – Παρεχόμενες ενισχύσεις» προκύπτει ως διαφορά «... μεταξύ του επιλέξιμου προϋπολογισμού και της δημόσιας ενίσχυσης.» Συνεπώς, στην προκειμένη περίπτωση ο δυνητικός δικαιούχος αποδεικνύει ότι διαθέτει ιδιωτική συμμετοχή ύψους 250.000 €. Η απόδειξη γίνεται με ίδια κεφάλαια ή/και με εξωτερική χρηματοδότηση.

E-49	Ο περιορισμός όσον αφορά τη σώρευση κρατικών ενισχύσεων σε σχέση με τα δάνεια του ΤΑΑ, θα είναι στα ποσοστά που αναγράφονται σε αυτή την

	πρόσκληση ή τα ποσοστά του ΧΠΕ;
A-49	Η ένταση της ενίσχυσης και τα ανώτατα όρια προϋπολογισμού ανά κατηγορία δαπανών, καθορίζονται από τις υποπαραγράφους 4.2 και 4.3 της πρόσκλησης

E-50	Η ένταση ενίσχυσης θα είναι 55% ή 50% για την παραγωγή ενέργειας από ΑΠΕ στην Κρήτη από ΜΜΕ;
A-50	Η περίπτωση 2 της υποπαραγράφου 4.2 ορίζει ότι: «... η ένταση της ενίσχυσης ορίζεται σύμφωνα με τα ανώτατα όρια του Πίνακα 2 για κάθε Περιφέρεια αλλά δεν δύναται να ξεπερνά σε ποσοστό το 45% της επιλέξιμης δαπάνης για τις μεγάλες επιχειρήσεις και το 50% για τις ΜΜΕ (ΓΑΚ, άρθρο 41 του τμήματος 7). Συνεπώς, για την Κρήτη, το ανώτατο όριο της έντασης ενίσχυσης δαπανών ΑΠΕ, είναι το 40% για τις μεσαίες και 50% για τις μικρές επιχειρήσεις.

E-51	Στην πρόσκληση, στην περίπτωση 3, της υποπαραγράφου 4.2, αναφέρεται: «Για τις ενισχύσεις για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ, το μέγιστο όριο επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών, ορίζεται σε 300.000 ευρώ ανά επιχείρηση και ανά επενδυτικό σχέδιο», χωρίς να αναφέρεται κάποια ποσόστωση επί του συνολικού προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου. Αυτό πρακτικά σημαίνει πως ακόμα και για ένα επενδυτικό σχέδιο με προϋπολογισμό τον ελάχιστο, ήτοι 500.000€, η συγκεκριμένη δαπάνη μπορεί να ανέλθει σε έως 300.000 €;
A-51	Στο θεσμικό πλαίσιο του Υποέργου δεν προβλέπεται σχετικός περιορισμός. Συνεπώς είναι αποδεκτό επενδυτικό σχέδιο προϋπολογισμού 500.000 €, από τα οποία 300.000 € να αφορούν την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜΜΕ.

7. Υποβολή Αιτήσεων

E-52	Εκτός από την ηλεκτρονική υποβολή του αιτήματος ενίσχυσης απαιτείται και η υποβολή φυσικού φακέλου;
A-52	Σύμφωνα με το άρθρο 10 της πρόσκλησης δεν προβλέπεται η υποβολή φυσικού φακέλου.

E-53	Όταν αναφέρεστε στην Ψηφιακή υπογραφή τι εννοείτε; Ο κάθε δικαιούχος θα πρέπει να κάνει τις διαδικασίες να εκδώσει ψηφιακή υπογραφή;
A-53	Ο υποψήφιος θα πρέπει είτε να εκδώσει ψηφιακή υπογραφή είτε να προβεί σε πιστοποίηση γνησιότητας του εγγράφου μέσω του gov.gr

E-54	Σχετικά με τις δαπάνες των επενδυτικών σχεδίων, αυτές θα πρέπει να υποβάλλονται στην πλατφόρμα gov.gr ή θα περιγράφονται αναλυτικά ανά είδος και κόστος μόνο στην τεχνοοικονομική μελέτη;
A-54	Θα περιγράφονται αναλυτικά ανά είδος και κόστος στην οικονομοτεχνική μελέτη η οποία θα πρέπει να συνοδεύεται από συμπληρωμένο πίνακα ανάλυσης επενδυτικών δαπανών (έχει χορηγηθεί υπόδειγμα). Ως εκ τούτου ο συνολικός προϋπολογισμός της επένδυσης θα αναλύεται βάσει της παραγράφου 3.6 «Κατηγορίες ενισχύσεων» και εντός της κατηγορίας σε δαπάνες. Επιπλέον υποκατηγορίες μπορεί να προβλέπονται ανάλογα το επενδυτικό σχέδιο και τις αιτούμενες δαπάνες. Επίσης, θα πρέπει να υπάρχει καταγραφή των δράσεων ή/και των δαπανών των κριτηρίων επιλεξιμότητας «Πράσινη μετάβαση» και

«Υλοποίηση σχεδίου βιωματικού αγροτουρισμού».

8. Παραρτήματα

E-55	Παράρτημα I_1 – 3. Φορολογικά έντυπα. Στην περίπτωση που αιτούσα (υφιστάμενη) επιχείρηση έχει ήδη υποβάλει φορολογική δήλωση για τη χρήση του 2021, ποια οικονομικά στοιχεία πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν κατά τη σύνταξη της πρότασης και την εξαγωγή των δεικτών; Ποια οικονομικά στοιχεία πρέπει να ληφθούν υπ' όψιν για την συμπλήρωση της δήλωσης Μεγέθους Επιχείρησης (Δήλωση ΜΜΕ);
A-55	Τα στοιχεία της τελευταίας δήλωσης, δηλαδή του έτους 2021.

E-56	Παράρτημα I_1 – 5. Νόμιμη δυναμικότητα λειτουργίας. Απαιτείται η ύπαρξη άδειας λειτουργίας, στην περίπτωση που η επιχείρηση υφίσταται κατά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης αλλά δραστηριοποιείται σε διαφορετικό κλάδο δραστηριότητας από την αιτούμενη ; Π.χ. αν η υφιστάμενη επιχείρηση δραστηριοποιείται ως Αρτοποιείο και επιθυμεί να ιδρύσει Μονάδα ΕΕΔΔ, θα πρέπει να προσκομίσει την άδεια λειτουργίας του Αρτοποιείου; Αν απαιτείται άδεια για την υφιστάμενη «άσχετη» δραστηριότητα, θα πρέπει να καλύπτονται αδειοδοτικά όλοι οι ήδη διαθέσιμοι ΚΑΔ της επιχείρησης;
A-56	Τα δικαιολογητικά νόμιμης δυναμικότητας λειτουργίας αφορούν την προς ενίσχυση δραστηριότητα. Συνεπώς δεν απαιτείται η προσκόμιση άδειας λειτουργίας του αρτοποιού.

E-57	Παράρτημα I_1 – 5. Νόμιμη δυναμικότητα λειτουργίας. Αναφέρεται ως απαραίτητο δικαιολογητικό η Άδεια λειτουργίας / εγκατάστασης ή τεκμηρίωση απαλλαγής. Όταν πρόκειται για ίδρυση νέας μονάδας απαιτείται κάποιας μορφής αδειοδότηση κατά την υποβολή του επενδυτικού σχεδίου;
A-57	Η νόμιμη δυναμικότητα λειτουργίας αφορά στις υφιστάμενες δραστηριότητες μιας επιχείρησης. Για νέες δραστηριότητες δεν απαιτείται με την αίτηση ενίσχυσης, η υποβολή δικαιολογητικού νόμιμης λειτουργίας. Ομοίως, δεν απαιτείται δικαιολογητικό νόμιμης λειτουργίας στις υπό σύσταση επιχειρήσεις.

E-58	Παράρτημα I_1 – 6. Κριτήριο 1 Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου. Για την τεκμηρίωση της ίδιας συμμετοχής, εάν ο φορέας εμπίπτει στην Α1 κατηγορία, και κάνει χρήση του i, αλλά σκοπεύει να προβεί και σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου <u>μετά</u> την ένταξη, θα πρέπει να προσκομίσει κάποια από τα λοιπά δικαιολογητικά (ii, iii, iv) κατά την υποβολή της πρότασης;
A-58	Όταν με την αίτηση ενίσχυσης για την τεκμηρίωση της ιδιωτικής συμμετοχής προσκομίζεται « <i>Βεβαίωση μέσου υπολοίπου, των εταιρικών λογαριασμών ή/και του τραπεζικού λογαριασμού των μετόχων/εταίρων, του τελευταίου μηνός πριν την υποβολή της αίτησης ένταξης, με σκοπό την απόδειξη της διαθεσιμότητας των ιδίων πόρων για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής</i> » δεν απαιτείται η προσκόμιση επιπλέον δικαιολογητικών για την τεκμηρίωση της ίδιας συμμετοχής.

E-59	Παράρτημα I_1 – 6. Κριτήριο 1 Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου. Ως τεκμηρίωση

	διαθεσιμότητας ιδίων πόρων αναφέρονται μόνο οι Τραπεζικές Καταθέσεις (μέσο υπόλοιπο τελευταίου μηνός πριν την υποβολή της αίτησης). Δε θα γίνουν δεκτές οι περιπτώσεις ύπαρξης αμοιβαίων κεφαλαίων ή/και χαρτοφυλακίου μετοχών; Οι συγκριμένοι τρόποι είναι αποδεκτοί ως τώρα ουσιαστικά σε όλες τις προκηρύξεις (Αναπτυξιακός Νόμος, ΕΣΠΑ κ.λπ.).
A-59	Για την παρούσα πρόσκληση, ως αποδεκτοί τρόποι κάλυψης της ιδιωτικής συμμετοχής ορίζονται μόνο οι αναγραφόμενοι στην πρόσκληση.

E-60	Παράρτημα I_1 – 6. Κριτήριο 1 Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου. Η απόφαση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου για την έκδοση του ομολογιακού δανείου πρέπει να συνοδεύεται από επιστολή πρόθεσης δανεισμού ή έγκριση δανείου; Μπορεί να μην συνοδεύεται από έγγραφο τράπεζας;
A-60	Εφόσον το πόσον του ομολογιακού δανείου εξαντλεί την απαιτούμενη ιδιωτική συμμετοχή δεν απαιτείται η προσκόμιση πρόθεσης δανειοδότησης ή/και έγκρισης δανείου. Εφιστάται η προσοχή σας στα εξής: α) το ομολογιακό δάνειο εκδίδεται με σκοπό την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής στον προϋπολογισμό της επένδυσης, και β) κατ' αναλογία των προϋποθέσεων τεκμηρίωσης της εξωτερικής χρηματοδότησης, το αργότερο στην υποβολή του πρώτου αιτήματος πληρωμής αποδεικνύεται με κάθε νόμιμο τρόπο το ύψος του ομολογιακού δανείου.

E-61	Παράρτημα I_1 - 6. Κριτήριο 1. Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου. Αν συμμετέχουν τρεις εταίροι, μπορεί να δείξει τα χρήματα ο ένας ή πρέπει να είναι ανάλογα του ποσοστού συμμετοχής;
A-61	Στην περίπτωση που η ιδιωτική συμμετοχή τεκμηριώνεται με ίδια κεφάλαια των εταίρων/μετόχων του δυνητικού δικαιούχου, τα ποσά που εισφέρονται καθορίζονται από τις μεταξύ τους σχέσεις, όπως αυτές αποτυπώνονται στο εταιρικό/καταστατικό του δυνητικού δικαιούχου, και το ισχύον θεσμικό πλαίσιο.

E-62	Παράρτημα I_1 - 6. Κριτήριο 1. Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου. Επιχείρηση, Ανώνυμη εταιρεία επιθυμεί να υποβάλει αίτηση στήριξης. Εφόσον η επιχείρηση προσκομίσει βεβαίωση υπολοίπου των εταιρικών επαγγελματικών λογαριασμών όψεων, για να πάρει την ένταξη, είναι υποχρεωμένη να προβεί σε αύξηση κεφαλαίου ή αρκεί να παρουσιάσει απλά τα διαθέσιμα στους επαγγελματικούς λογαριασμούς της; Γενικά, τι θα πρέπει να παρουσιάσει εφόσον δεν επιθυμεί να προβεί σε αύξηση κεφαλαίου;
A-62	Εφόσον η επιχείρηση προσκομίσει βεβαίωση υπολοίπου των ταμειακών της διαθεσίμων, όπως αυτά προκύπτουν από τους εταιρικούς επαγγελματικούς λογαριασμούς όψεων της, δεν είναι απαραίτητη η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.

E-63	Παράρτημα I_1 - 6. Κριτήριο 1. Ωριμότητα Επενδυτικού Σχεδίου. Αναφέρεται στην προκήρυξη ως δικαιολογητικό ίδιας συμμετοχής: Βεβαίωση μέσου υπολοίπου, των εταιρικών λογαριασμών ή/και του τραπεζικού λογαριασμού των μετόχων / εταίρων, του τελευταίου μηνός πριν την υποβολή της αίτησης ένταξης, με σκοπό την απόδειξη της διαθεσιμότητας των ιδίων πόρων για την κάλυψη της ιδιωτικής συμμετοχής. Δύναται να θεωρηθεί το μέσο υπόλοιπο τραπεζικού λογαριασμού των μετόχων ως απόδειξη διαθεσιμότητας των ιδίων πόρων για την κάλυψη της ίδιας

	συμμετοχής χωρίς αύξηση μετοχικού κεφαλαίου μετά την ένταξη;
A-63	Στην περίπτωση που η κάλυψη της ίδιας συμμετοχής γίνεται με εισφορά μετρητών των εταίρων/μετόχων και όχι με ταμειακά διαθέσιμα είναι απαραίτητη η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.

A-64	Παράρτημα I_1 – 9. Κριτήριο 4 Υλοποίηση σχεδίου βιωματικού αγροτουρισμού. Στο σημείο αυτό, αναφέρεται η προσκόμιση μνημονίου συνεργασίας με 5 νομικές/συλλογικές οντότητες όπου θα περιγράφεται μεταξύ άλλων η οικονομική συμμετοχή τους στο πλαίσιο υλοποίησης της συνεργασίας. Τί ακριβώς θεωρείται ως οικονομική συμμετοχή;
A-64	Η οικονομική συμμετοχή των νομικών ή συλλογικών οντοτήτων με τις οποίες συνάπτονται τα μνημόνια συνεργασίας μπορεί να αφορά π.χ. την παροχή δωρεάν προϊόντων στους επισκέπτες του δικαιούχου, το κόστος διοργάνωσης εκδηλώσεων κλπ. Επισημαίνεται ότι, οι δράσεις υλοποίησης σχεδίου βιωματικού τουρισμού είναι μη επιλέξιμες και το κόστος τους πρέπει να καλυφθεί από τον δικαιούχο ή/και τους συμμετέχοντες στο μνημόνιο συνεργασίας.

E-65	Παράρτημα I_3 – 2. Επενδύσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις. Είναι υποχρεωτική η ύπαρξη οικοδομικής άδειας κατά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης;
A-65	Όχι. Η άδεια οικοδομής προσκομίζεται με το αίτημα πληρωμής.

E-66	Παράρτημα I_3 Δικαιολογητικά αιτήματος πληρωμής. Στο Παράρτημα I_3, δεν αναφέρεται σε κάποιο σημείο η απαίτηση για προσκόμιση δικαιολογητικών, όπως τιμολόγια, βιβλία εσόδων-εξόδων, μητρώο παγίων κ.τ.λ.. Δεν απαιτούνται τέτοιου είδους δικαιολογητικά για την τεκμηρίωση των δαπανών;
A-66	Για τον έλεγχο του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου προσκομίζονται όλα τα προβλεπόμενα στο Παράρτημα I - δικαιολογητικά φυσικού αντικειμένου κατά περίπτωση δαπάνης, καθώς και όλα τα δικαιολογητικά του Παραρτήματος VI - τεκμηρίωσης της εξόφλησης της δαπάνης κατά περίπτωση διαδικασίας εξόφλησης.

E-67	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II: Πρότυπο Οικονομοτεχνικής μελέτης Οι υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης αφορούν το τελευταίο ημερολογιακό έτος (πχ 2021) ή το τελευταίο 12μηνο πριν την υποβολή της αίτησης;
A-67	Οι υφιστάμενες θέσεις απασχόλησης αφορούν την τελευταία κλεισμένη χρήση.

E-68	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ III: Υπόδειγμα Υπεύθυνης Δήλωσης Σημείο (η), η ΥΔ αναφέρει ότι «ο φορέας του επενδυτικού σχεδίου: δεν είναι προβληματική επιχείρηση, όπως αυτή ορίζεται στο στοιχείο 18 του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) 651/2014 ως ισχύει και ότι υποβάλλει τα ανά περίπτωση απαιτούμενα δικαιολογητικά σύμφωνα με το Παράρτημα I της παρούσας πρόσκλησης». Ενώ στην υποενότητα 6.2 αναφέρεται ότι «...δεν αποκλείονται, κατά παρέκκλιση, επιχειρήσεις που δεν ήταν προβληματικές την 31η Δεκεμβρίου 2019, αλλά κατέστησαν προβληματικές κατά την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 2020 έως την 31η Δεκεμβρίου 2021 ή την 30 ^η Ιουνίου για επιχειρήσεις που θα ενισχυθούν και με βάση τον Καν. 702/2014». Θα υπάρξει διορθωμένη πρότυπη ΥΔ;

A-68	Η αξιολόγηση είναι συνδυαστική και αφορά στις επιχειρήσεις που σήμερα είναι προβληματικές λόγω πανδημίας. Στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν ήταν προβληματική την 31η Δεκεμβρίου 2019, αλλά κατέστη προβληματική κατά την περίοδο από 1η Ιανουαρίου 2020 έως την 31η Δεκεμβρίου 2021 ή 30 ^η Ιουνίου, τότε αυτό προστίθεται στην ΥΔ που θα υποβληθεί.

E-69	Παράρτημα ΙΧ. Ποιος είναι ο αρμόδιος για να υπογράψει τα ακόλουθα δικαιολογητικά (Νόμιμος Εκπρόσωπος, Σύμβουλος/Μηχανικός, κλπ.) σχετικά με την απαίτηση συμμόρφωσης με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης»: 1. Υπεύθυνη Δήλωση περί μη πρόκλησης σημαντική βλάβης 2. Βεβαίωση Συμμόρφωσης με την αρχή της «μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης» 3. Μελέτη ελέγχου βιωσιμότητας (sustainability proofing)

A-69	Τα εν λόγω έγγραφα υπογράφονται από τον αρμόδιο μηχανικό

E-70	Παράρτημα ΙΧ. Στο παράρτημα ΙΧ της πρόσκλησης απαιτείται η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης στην οποία η εταιρεία που υποβάλλει επενδυτικό σχέδιο θα πρέπει να δηλώσει πως αυτό συμμορφώνεται με την αρχή της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης (DNSH). Από τα όσα αναγράφονται στην πρόταση αντιλαμβάνομαι τα ακόλουθα: 1. Η επιχείρηση θα πρέπει να δηλώσει όχι σε όλα τα πεδία και να προσκομίσει έκθεση συμβούλου / μηχανικού που να επιβεβαιώνει – αναλύει τους λόγους για τους οποίους δεν προκαλείται σημαντική βλάβη. 2. Σε περίπτωση που σε κάποιο πεδίο αντί για όχι, συμπληρώσει ναι, το επενδυτικό σχέδιο οδηγείται σε απόρριψη. 3. Σε περίπτωση που στα πεδία δηλωθεί η απάντηση όχι και δεν υποβληθεί η έκθεση του συμβούλου / μηχανικού το επενδυτικό σχέδιο οδηγείται σε απόρριψη. 4. Η απαίτηση υποβολής μελέτης ελέγχου βιωσιμότητας (sustainability proofing) αφορά αποκλειστικά και μόνο επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 10.000.000,00€. Σε περίπτωση που ο προϋπολογισμός είναι μικρότερος δεν απαιτείται η υποβολή της συγκεκριμένης μελέτης, παρά μόνο η υποβολή της υπεύθυνης δήλωσης με συμπληρωμένο το πεδίο όχι και η έκθεση ελέγχου του συμβούλου.

A-70	1. Η απάντηση πρέπει να είναι ΝΑΙ και σε περίπτωση που είναι ΟΧΙ απαιτείται αιτιολόγηση από αρμόδιο μηχανικό για τους λόγους για τους οποίους δεν προκαλείται σημαντική βλάβη. 2. Σε περίπτωση που σε κάποιο πεδίο συμπληρωθεί το ΝΑΙ, η επιλεξιμότητα εξαρτάται από την τεκμηρίωση και τη σχετική αιτιολόγηση, περί της μη πρόκλησης σημαντικής βλάβης. 3. Σε περίπτωση που δεν υποβληθεί η έκθεση του αρμόδιου μηχανικού το επενδυτικό σχέδιο οδηγείται σε απόρριψη. 4. Η απαίτηση υποβολής μελέτης ελέγχου βιωσιμότητας (sustainability proofing) αφορά αποκλειστικά και μόνο επενδυτικά σχέδια προϋπολογισμού μεγαλύτερου των 10.000.000,00€.

E-71	Αναφορικά με τον τόπο υλοποίησης στην ενότητα 7 της πρόσκλησης αναφέρει ότι «Στην περίπτωση μίσθωσης του τόπου εγκατάστασης, η διάρκεια μίσθωσης

	είναι μεγαλύτερη των 12 ετών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης ενίσχυσης». Σε περίπτωση υλοποίησης της επένδυσης σε εγκαταστάσεις του φορέα του επενδυτικού σχεδίου που είναι μισθωμένες με σύμβαση sales and lease back με λήξη της σύμβασης πριν την 12ετία πχ η μίσθωση βρίσκεται στο 4 ^ο έτος και λήγει σε 7 έτη από την ημερομηνία υποβολής, αλλά στην σύμβαση προβλέπεται η εξαγορά/ανάκτηση των παγίων στην λήξη της σύμβασης με τίμημα 100€, τεκμαίρεται η διαθεσιμότητα του τόπου εγκατάστασης;
A-71	Απαιτείται υπεύθυνη δήλωση ότι θα ασκηθεί το δικαίωμα της εξαγοράς/ανάκτησης.

9. Διάφορα Θέματα

E-72	Πόσα αιτήματα ενδιάμεσης πληρωμής μπορούν να υποβληθούν;
A-72	Κάθε δικαιούχος έχει τη δυνατότητα υποβολής αιτημάτων για την καταβολή της ενίσχυσης με ελάχιστο ποσοστό υλοποίησης, το 10% του εγκεκριμένου προϋπολογισμού. Συνεπώς μπορούν να γίνουν έως 10 αιτήματα πληρωμής.
E-73	Ανώνυμη εταιρεία με 2 ισολογισμούς μπορεί να υποβάλλει αίτηση στο παρόν πρόγραμμα;
A-73	Ναι, εφόσον πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις της πρόσκλησης και του ΓΑΚ.
E-74	Κατά την διάρκεια της αξιολόγησης ζητούνται συμπληρωματικά στοιχεία από τον φορέα υλοποίησης;
A-74	Στην παράγραφο 11.3 «Έλεγχος πληρότητας» ορίζεται η διαδικασία των συμπληρωματικών δικαιολογητικών και στοιχείων. Εφιστάται η προσοχή σας στο γεγονός ότι αν κατά τον έλεγχο πληρότητας διαπιστωθεί ότι δεν έχουν «υποβληθεί» όλα τα δικαιολογητικά που προβλέπονται στο Παράρτημα Ι_1 «Δικαιολογητικά υποβολής αίτηση» (πχ φορολογικά έντυπα Ε3) η αίτηση ενίσχυσης απορρίπτεται

Υποέργο: Πράσινος Αγροτουρισμός

1. Γενικές Προϋποθέσεις

E-1	Για το Κριτήριο της Πράσινης Μετάβασης απαιτείται η πρόβλεψη δαπανών μιας Δράσης (α) - (στστ). Υπάρχει ελάχιστο ποσοστό δαπανών για να είναι αποδεκτή η κάλυψη του Κριτηρίου;
A-1	Σύμφωνα με την υποπαράγραφο 4.3 της παραγράφου 4 και σύμφωνα με την περίπτωση 3 της υποπαραγράφου 6.1 της παραγράφου 6 δεν προβλέπεται ελάχιστο ποσοστό δαπανών για να είναι αποδεκτή η κάλυψη των κριτηρίων. Αντιθέτως προβλέπεται μέγιστο όριο επιλέξιμων επενδυτικών δαπανών για κάποιες από τις δράσεις του Κριτηρίου 3.

E-2	Μπορεί να μειωθεί ο αριθμός των φορέων με τους οποίους ο δυνητικός δικαιούχος θα συνάψει μνημόνιο, στην περίπτωση που ίδιος θα προσφέρει κάποιες ζητούμενες υπηρεσίες/δραστηριότητες;
A-2	Σύμφωνα με την παράγραφο 9 του παραρτήματος I_1, στο μνημόνιο συνεργασίας θα πρέπει να συμμετέχουν τουλάχιστον 5 νομικές και συλλογικές οντότητες πλέον του φορέα υλοποίησης της επένδυσης.

E-3	Υπάρχουν ηλικιακά όρια για τους συμμετέχοντες;
A-3	Δεν ορίζει η πρόσκληση ηλικιακά όρια για τους συμμετέχοντες.

E-4	Στην περίπτωση που το κόστος της επένδυσης υπερβαίνει το ανώτατο όριο των 7.500.000€ για μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις, ώστε η μονάδα να είναι ολοκληρωμένη και λειτουργική, θα πρέπει στην Οικονομοτεχνική Μελέτη να παρουσιαστεί το συνολικό κόστος επένδυσης ή θα πρέπει να παρουσιαστεί μέχρι το όριο των 7.500.000€;
A-4	Στην Οικονομοτεχνική Μελέτη θα πρέπει να παρουσιαστεί το συνολικό κόστος της επένδυσης. Σε κάθε περίπτωση, ως επιλέξιμος θα κριθεί ο προϋπολογισμός μέχρι τα 7.500.000€. Το υπόλοιπο πόσο αποτελεί εξολοκλήρου ιδιωτική συμμετοχή του δυνητικού δικαιούχου και θα πρέπει να τεκμηριώνεται μαζί με την ιδιωτική συμμετοχή που αντιστοιχεί στα 7.500.000€, με τα δικαιολογητικά της ωριμότητας της αίτησης ενίσχυσης. Προσοχή εφιστάται στο γεγονός ότι για να θεωρηθεί ολοκληρωμένη η επένδυση θα πρέπει να υλοποιηθεί το σύνολο της δαπάνης, δηλαδή και του ποσού άνω των 7.500.000€.

2. Επιλέξιμες Δαπάνες

E 5	Αναφορικά με τη δημιουργία γεώτρησης, η οποία μαζί με διάφορες άλλες εγκαταστάσεις εξοικονόμησης ύδατος θα συμβάλλει στην ενεργειακή αυτάρκεια

	της υποψήφιας επένδυσης, είναι δυνητικά επιλέξιμη δαπάνη, στο πλαίσιο του παρόντος Προγράμματος;
A-5	Η ανόρυξη γεώτρησης δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη στα πλαίσια της παρούσας Πρόσκλησης.

E-6	Είναι επιλέξιμες στο πρόγραμμα οι εξής δαπάνες: 1. σύνταξη και υποβολή του φακέλου του επενδυτικού σχεδίου από εξειδικευμένο σύμβουλο 2. ειδική μελέτη εσωτερικού και εξωτερικού φωτισμού 3. αμοιβή για τη διαχείριση του κατασκευαστικού έργου (project management) 4. αμοιβή για συμβουλευτικές υπηρεσίες διαχείρισης & λειτουργίας του καταλύματος
A-6	Οι ανωτέρω δαπάνες υπάγονται στις «ενισχύσεις για συμβουλευτικές υπηρεσίες σε ΜΜΕ» (άρθρο 18, του τμήματος 2, του ΓΑΚ). Οι ανωτέρω δαπάνες δεν είναι επιλέξιμες για μεγάλες επιχειρήσεις.

E-7	Οι Δαπάνες περιφερειακών ενισχύσεων για α) κατασκευή ή εκσυγχρονισμό ακινήτων και β) διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου προκειμένου να εξυπηρετούνται οι ανάγκες της μονάδας, μπορούν να αποτελούν το 100% του αιτούμενου ενισχυόμενου προϋπολογισμού του επενδυτικού σχεδίου;
A-7	Οι ανωτέρω δαπάνες δύνανται να αποτελούν το 100% του αιτούμενου ενισχυόμενου προϋπολογισμού υπό την προϋπόθεση ότι: 1. πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του ΓΑΚ και της πρόσκλησης 2. πληρούνται τα 5 Κριτήρια Επιλεξιμότητας της πρόσκλησης, και ειδικότερα το Κριτήριο της Πράσινης Μετάβασης 3. επιτυγχάνεται επέκταση της δυναμικότητας κατά 20%, εφόσον πρόκειται για εκσυγχρονισμό υφιστάμενης εγκατάστασης.

3. Μη Επιλέξιμες Δαπάνες

E-8	Ο ΦΠΑ είναι επιλέξιμος;
A-8	Σύμφωνα με την υποπαράγραφο 3.8 της παραγράφου 3, «Πάσης φύσεως έξοδα, εισφορές, φόροι, τέλη, δημοσιονομικές επιβαρύνσεις, ΦΠΑ που ανακτάται, αποζημιώσεις, ασφάλιστρα υπέρ τρίτων» δεν είναι επιλέξιμες δαπάνες.

E-9	Εάν μια επιχείρηση έχει προβεί σε δαπάνες πριν την υποβολή, τότε απορρίπτεται τελείως το επιχειρηματικό σχέδιο;
A-9	Ισχύουν όσα αναφέρονται στην περίπτωση 5, της υποπαραγράφου 3.1 της παραγράφου 3, σχετικά με τον χαρακτήρα κινήτρου.

E-10	Είναι επιλέξιμη δαπάνη η αγορά γης με σκοπό την ανέγερση τουριστικού καταλύματος;
A-10	Σύμφωνα με την υποπαράγραφο 3.7 της παραγράφου 3, δεν

	συμπεριλαμβάνεται η αγορά γης στις επιλέξιμες δαπάνες.

4. Δικαιούχοι - Προϋποθέσεις

E-11	Τα κριτήρια επιλεξιμότητας που θέτει το πρόγραμμα (ωριμότητα του επενδυτικού σχεδίου, νομική σύσταση, πράσινη μετάβαση, υλοποίηση σχεδίου βιωματικού αγροτουρισμού και βιωσιμότητα της επένδυσης) απαιτούν μια εις βάθος ανάλυση ή μπορούν να τεκμηριωθούν τυπικά μέσω των δικαιολογητικών του εκάστοτε Παραρτήματος;
A-11	Η τεκμηρίωση των κριτηρίων επιλεξιμότητας προκύπτει από τα δικαιολογητικά του Παραρτήματος I_1 και την οικονομοτεχνική μελέτη.

E-12	Θα ήταν επιλέξιμο για τη δράση η υποβολή Επενδυτικού Σχεδίου (ΕΣ) για εκσυγχρονισμό υφιστάμενου οινοποιείου και ίδρυση τουριστικών κατοικιών σαν ένα ενιαίο ΕΣ;
A-12	Σύμφωνα με την περίπτωση 8, της υποπαραγράφου 10.3, της παραγράφου 10 η αίτηση ενίσχυσης μπορεί να αφορά σε περισσότερους από έναν ΚΑΔ. Ωστόσο σωρευτικά τα επενδυτικά σχέδια δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα 7.500.000 ευρώ για τις ΜΜΕ και τα 12.500.000 ευρώ για τις μεγάλες επιχειρήσεις. Στην προκειμένη περίπτωση η ίδρυση τουριστικών κατοικιών είναι επιλέξιμη εφόσον τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του Γ.Α.Κ. και της πρόσκλησης. Για την περίπτωση του εκσυγχρονισμού του υφιστάμενου οινοποιείου επιλέξιμες είναι μόνο οι δαπάνες για την επισκεψιμότητα (π.χ. χώρος γευσιγνωσίας) και την υλοποίηση δράσεων βιωματικού τουρισμού.

E-13	Επιχείρηση η οποία έχει άδεια λειτουργίας τουριστικού γραφείου μπορεί να προχωρήσει σε επέκταση δραστηριότητας και να αναγείρει τουριστικά επιπλωμένα διαμερίσματα ή δωμάτια 4 κλειδών και ελάχιστης δυναμικότητας 5 δωμάτων και 10 κλινών; Το ερώτημα είναι αν μπορεί στο ακίνητο που θα ανεγερθεί, να στεγαστεί και το τουριστικό γραφείο της επιχείρησης, αφού σύμφωνα με την πρόσκληση οι δραστηριότητες του NACE 79 υπάγονται στις τουριστικές δραστηριότητες.
A-13	Η περίπτωση 6, της υποπαραγράφου 3.1 ορίζει ότι: «Κάθε αίτηση ενίσχυσης προκειμένου να κριθεί επιλέξιμη για ένταξη στο Υπόεργο, ... περιλαμβάνει περιφερειακές ενισχύσεις, ... για επενδυτικές δαπάνες σε ενσώματα ή/και άυλα στοιχεία ενεργητικού σε τουριστικές δραστηριότητες και δραστηριότητες που συνδέουν τον πρωτογενή και τον δευτερογενή τομέα με τον τουρισμό. Περαιτέρω, στην παράγραφο 2 ορίζονται οι «τουριστικές δραστηριότητες» οι οποίες περιλαμβάνουν και τις δραστηριότητες του NACE 79 «Δραστηριότητες ταξιδιωτικών πρακτορείων, γραφείων οργανωμένων ταξιδιών και υπηρεσιών κρατήσεων και συναφείς δραστηριότητες». Συνεπώς, είναι δυνατή η χρηματοδότηση του ακινήτου που θα στεγάσει το τουριστικό γραφείο.

E-14	Μπορεί να υποβληθεί πρόταση για ομάδα παραγωγών ή είναι υποχρεωτικό να

	είναι νομικό πρόσωπο;
A-14	Σύμφωνα με την παράγραφο 5, δικαιούχοι δύνανται να κριθούν όλα τα νομικά πρόσωπα. Συνεπώς είναι επιλέξιμο και το νομικό πρόσωπο υπό το οποίο έχει αναγνωριστεί η ομάδα παραγωγών εφόσον τηρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του Γ.Α.Κ. και της πρόσκλησης.

E-15	Στο κριτήριο 4 (Υλοποίηση σχεδίου βιωματικού αγροτουρισμού) θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά και οι τρεις (3) δράσεις;
A-15	Σύμφωνα με την περίπτωση 4, της υποπαραγράφου 6.1 της παραγράφου 6, στο σχέδιο βιωματικού αγροτουρισμού, θα πρέπει να περιλαμβάνεται κατ' ελάχιστον μία από τις τρεις δράσεις.

E-16	Είναι επιλέξιμες και οι εταιρείες εξωτερικού εφόσον έχουν υποκατάστημα στην Ελλάδα; Θα μπορούσε να υποβληθεί πρόταση και με υπό σύσταση υποκατάστημα στην Ελλάδα;
A-16	Ναι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ΓΑΚ .

E-17	Μπορεί να επιδοτηθεί η δημιουργία ξενοδοχειακής μονάδας η οποία θα κάνει συνεργασία με εστιατόριο ή τουριστικά γραφεία ή εταιρείες που κάνουν τουριστικές περιηγήσεις και εκδρομές, ή ενοικίαση σκαφών κλπ;
A-17	Οι συνεργασίες για την υλοποίηση του σχεδίου βιωματικού αγροτουρισμού, θα πρέπει περιλαμβάνουν μία από τις δράσεις που αναφέρονται στο κριτήριο 4.

E-18	Επιχείρηση έχει έδρα στην Αττική και έχει στην κυριότητά της οικόπεδο σε ένα από τα νησιά των Κυκλάδων. Η επιχείρηση προτίθεται να υποβάλλει αίτημα ένταξης στο πρόγραμμα δημιουργώντας υποκατάστημα στο συγκεκριμένο νησί όπως αναφέρεται στον οδηγό του προγράμματος. Από πότε είναι αποδεκτό να υπάρχει το υποκατάστημα αυτό, αν το υποκατάστημα γίνει πριν την υποβολή του αιτήματος ένταξης είναι αποδεκτό;
A-18	Είναι αποδεκτό, το υποκατάστημα να δημιουργηθεί πριν την υποβολή του αιτήματος ενίσχυσης. Σε κάθε περίπτωση, το υποκατάστημα θα πρέπει να υφίσταται το αργότερο με την έναρξη των εργασιών.

E-19	Επιχείρηση η οποία ενδιαφέρεται να ιδρύσει ξενοδοχειακή μονάδα σύμφωνα με τους όρους του προγράμματος, θα πρέπει να πληροί σωρευτικά τις προϋποθέσεις α) και β), που αναγράφονται στην παράγραφο 5. Δικαιούχοι;
A-19	Ναι, σύμφωνα με την παράγραφο 5 της πρόσκλησης, θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις α) και β).

E-20	Πως προκύπτει το ποσοστό του 60% της συμβολαιακής γεωργίας;
A-20	Στην παράγραφο 5 μεταξύ των άλλων ορίζεται ότι δικαιούχοι είναι νομικά πρόσωπα τα οποία προσφέρουν διατροφή ή/και προϊόντα αγροδιατροφής

	στους επισκέπτες εντός του χώρου εγκατάστασης ή και στον τόπο παροχής υπηρεσιών βιωματικού τουρισμού της επιχείρησης με την προϋπόθεση ότι το 60% των πρώτων υλών προέρχονται από συμβολαιακή γεωργία ή από καθετοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας. Στην περίπτωση που προέρχονται από συμβολαιακή γεωργία, τότε τα συμβόλαια συνάπτονται μεταξύ του δικαιούχου της ενίσχυσης και των παραγωγών του γεωργικού προϊόντος ή/και συλλογικών φορέων. Οι πιο πάνω α' ύλες δεν αφορούν το σύνολο των α' υλών που χρησιμοποιεί μια επιχείρηση για την παραγωγή των εδεσμάτων που προσφέρει, αλλά μόνο εκείνες που δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο συμβολαιακής γεωργίας. Ως τέτοιες νοούνται τα πρωτογενή γεωργικά προϊόντα, δηλαδή τα προϊόντα που παράγονται από πρωτογενή παραγωγό (γεωργό, κτηνοτρόφο, αλιέα) ή συλλογικό φορέα καθώς και τα μεταποιημένα που παράγονται από πρωτογενή παραγωγό ή συλλογικό φορέα. Ως εκ τούτου, το 60% αφορά στην αξία των προϊόντων αυτών και όχι στο σύνολο των πρώτων υλών που χρησιμοποιεί η επιχείρηση για την παραγωγή εδεσμάτων. Ενδεικτικά προϊόντα που δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο συμβολαιακής γεωργίας είναι τα οπωροκηπευτικά ως πρωτογενή προϊόντα, το λάδι, το μέλι, το κρασί και τα τυροκομικά ως μεταποιημένα. Εξαιρούνται από τη συμβολαιακή γεωργία με πρωτογενή παραγωγό, κυρίως το γάλα, το κρέας και τα προϊόντα κρέατος.

E-21	Η υποχρέωση της εφαρμογής συμβολαιακής γεωργίας από τους δικαιούχους αφορά συμβόλαια προμήθειας Α' υλών που χρησιμοποιούνται στην ενισχυόμενη επένδυση μόνο από την Ελλάδα ή η προμήθεια των πρώτων υλών στα πλαίσια της συμβολαιακής γεωργίας μπορεί να γίνει: Από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Από τρίτες χώρες (εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ;
A-21	Ο ΓΑΚ και κατά συνέπεια και η παρούσα πρόσκληση δεν εφαρμόζεται στα μέτρα κρατικών ενισχύσεων που συνιστούν, είτε αυτά καθαυτά, είτε οι όροι που τα συνοδεύουν ή η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησής τους, παραβίαση του δικαίου της Ένωσης που τα καθιστά παράνομα στο σύνολό τους, και ιδίως σε μέτρα ενίσχυσης βάσει των οποίων η χορήγηση ενισχύσεων υπόκειται στην υποχρέωση του δικαιούχου να χρησιμοποιεί προϊόντα εγχώριας παραγωγής ή εθνικές υπηρεσίες. Συνεπώς η υποχρέωση εφαρμογής της συμβολαιακής γεωργίας δεν περιορίζεται μόνο σε συμβόλαια για Α' ύλες από την Ελλάδα. Δεν συμμετέχουν όμως στη συμβολαιακή γεωργία Τρίτες χώρες.

5. Χρηματοδότηση Επενδυτικού Σχεδίου

E-22	Στην περίπτωση που οι τραπεζικοί λογαριασμοί τηρούνται σε τράπεζα του εξωτερικού, γίνονται αποδεκτές βεβαιώσεις μέσου υπολοίπου στην Αγγλική Γλώσσα;
E-22	Σε αυτή την περίπτωση γίνονται αποδεκτές αλλά θα πρέπει να συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση από Δικηγόρο.

E-23	Στην Αίτηση Χρηματοδότησης που συμπληρώνεται και υποβάλλεται

	ηλεκτρονικά αναφέρεται και το «Έγγραφο Ανάλυσης Ευθύνης Υποβολής Πρότασης», το οποίο υπογράφει και σφραγίζει ο Νόμιμος Εκπρόσωπος. Πρόκειται για ξεχωριστό έγγραφο; Ποιος το υπογράφει στις Υπό Σύσταση;
A-23	Το «Έγγραφο Ανάλυσης Ευθύνης Υποβολής Πρότασης» αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της Αίτησης Χρηματοδότησης, όπως έχει συμπεριληφθεί το Παράρτημα IV της εν λόγω Πρόσκλησης. Στην περίπτωση υπό σύστασης εταιρείας υπογράφει όποιος δηλώνεται ως μελλοντικός εκπρόσωπος όταν αυτή συσταθεί.

E-24	Επιτρέπεται για υφιστάμενη επιχείρηση, η ιδιωτική συμμετοχή να δειχθεί σε προσωπικό λογαριασμό του νόμιμου εκπροσώπου, με σκοπό τα χρήματα αυτά να κατατεθούν στο κεφάλαιο της εταιρίας με αύξηση που πρόκειται να γίνει μετά την έγκριση στο πρόγραμμα; Κατά την αίτηση ενίσχυσης σε υπό σύσταση επιχείρηση, τα ίδια κεφάλαια μπορούν πχ να τεκμηριωθούν από έναν μόνο από τους εταίρους;
A-24	Ναι, σύμφωνα με το Παράρτημα Ι.

6. Υποβολή Αιτήσεων

E-25	Δυνητικός δικαιούχος εξαγόρασε κτιριακές εγκαταστάσεις ξενοδοχείου εκτός λειτουργίας από πλειστηριασμό τράπεζας. Η εταιρεία που εκμεταλλευόταν το ξενοδοχείο έκλεισε. Ο δυνητικός δικαιούχος θα ανοίξει νέα εταιρεία στην οποία θα μισθώσει το ακίνητο και θα υλοποιήσει αρχική επένδυση αναμόρφωσης και εκσυγχρονισμού της ξενοδοχειακής μονάδας για να μπορέσει να την λειτουργήσει ξανά. Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του προγράμματος ΠΡΑΣΙΝΟΣ ΑΓΡΟΤΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ η επένδυση αφορά σε αρχική επένδυση, αφού η εταιρεία που θα δραστηριοποιηθεί δεν είχε δραστηριότητα ξενοδοχείου πριν την ίδρυσή της και έτσι και αλλιώς θα βγει νέα άδεια λειτουργίας στην ξενοδοχειακή μονάδα αφού η παλιά δεν έχει πλέον ισχύ;
A-25	Ναι, εφόσον πληρούνται οι όροι και οι προϋποθέσεις του ΓΑΚ και της πρόσκλησης και ειδικότερα τα αναφερόμενα στην περίπτωση 6, της υποπαραγράφου 3.1, της παραγράφου 3.

E-26	Οι υπό σύσταση επιχειρήσεις που δε θα έχουν κάνει έναρξη εργασιών κατά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης, τι δικαιολογητικά θα πρέπει να επισυνάψουν κατά την αίτηση;
A-26	Τα δικαιολογητικά που απαιτείται να υποβληθούν από τις υπό σύσταση εταιρείες περιγράφονται στο Παράρτημα Ι_1. Πιο αναλυτικά, τα δικαιολογητικά περιγράφονται στις σειρές 1, 2, 4, 5, 6B, 7Γ, 8 έως 12.

E-27	Ποιο το χρονοδιάγραμμα αξιολόγησης των αιτήσεων ώστε να γνωρίζουν οι δικαιούχοι πόσο σύντομα θα αξιολογηθεί η πρότασή τους;
A-27	Σύμφωνα με την υποπαραγράφο 10.2 της παραγράφου 10, η διάρκεια αξιολόγησης ξεκινάει από την 6 ^η Ιουλίου 2022 και ολοκληρώνεται την 30 ^η

	Νοεμβρίου 2022. Η αξιολόγηση των αιτήσεων, σύμφωνα με την υποπαράγραφο 11.1 της παραγράφου 11, γίνεται με βάση τη χρονική σειρά υποβολής τους.

E-28	Σε περίπτωση που η έκθεση και μελέτη βιωσιμότητας έχει εκδοθεί πριν την ημερομηνία υποβολής του επενδυτικού σχεδίου, αλλά εκ παραδρομής δεν έχει αναρτηθεί στο Π.Σ., μπορεί να ζητηθεί σαν έλλειψη ή αποτελεί αιτία απόρριψης του επενδυτικού σχεδίου;
A-28	Σύμφωνα με την περίπτωση 2 της υποπαράγραφου 11.3. της παραγράφου 11, προβλέπεται ότι σε περίπτωση έλλειψης δικαιολογητικών που εκ παραδρομής δεν συμπεριελήφθησαν δύναται αυτά να προσκομίζονται από το δυνητικό δικαιούχο, εντός πέντε (5) ημερολογιακών ημερών από την ημερομηνία ηλεκτρονικής ενημέρωσής τους. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον οδηγό «Περιήγηση στην Εφαρμογή υποβολής αιτήσεων δράσεων ΤΑΑ ΥΠΑΑΤ» θα πρέπει στα πεδία του Π.Σ. να επισυναφθεί το σύνολο των δικαιολογητικών. Δικαιολογητικά τα οποία δεν έχουν αναρτηθεί αναζητούνται κατά τη διάρκεια της αξιολόγησης <u>μόνο</u> εάν κριθεί από τους αξιολογητές ότι πρόκειται για προφανές λάθος.

E-29	Υπάρχει υπόδειγμα προϋπολογισμού Οικοδομικών εργασιών και ποιες ανώτατες τιμές θα χρησιμοποιηθούν;
A-29	Δεν προβλέπεται υπόδειγμα προϋπολογισμού Οικοδομικών Εργασιών.

E-30	Απαιτείται η προσκόμιση/επισύναψη οικονομικών προσφορών, σχεδίων από μηχανικούς (πχ όψεις, κατόψεις, μηχανολογικά σχέδια, κλπ) κατά την υποβολή της αίτησης ενίσχυσης;
A-30	Τα δικαιολογητικά που απαιτούνται κατά την υποβολή της αίτησης είναι μόνο αυτά που αναγράφονται στο Παράρτημα Ι_1. της πρόσκλησης, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

E-31	Γίνονται αποδεκτές προσφορές που έχουν συνταχθεί στην Αγγλική Γλώσσα (όπως πχ γίνεται αποδεκτό στο πλαίσιο του Αναπτυξιακού Νόμου);
A-31	Ανεξαρτήτως προέλευσης, οι προσφορές πρέπει να είναι μεταφρασμένες στην ελληνική γλώσσα.

E-32	Σχετικά με την ΥΔ ΜΜΕ, σε ποιον φορέα αποστέλλεται η Υ.Δ.;
A-32	Θα πρέπει να απευθύνεται προς το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

7. Υλοποίηση – Παρακολούθηση

E-33	Εάν ιδρύσω καταλύματα, μπορούν να λειτουργούν εποχικά ή θα πρέπει όλο το

	χρόνο να εξασφαλίζω συνεργασίες; Οι υπηρεσίες μου θα πρέπει να είναι ένα πακέτο που θα περιλαμβάνει και τη διαμονή ή μπορεί να είναι μόνο η διαμονή και ο επισκέπτης να επιλέγει κατά περίπτωση εάν θέλει να συμμετέχει σε κάποια δραστηριότητα;
A-33	Εάν η εποχική λειτουργία μπορεί να εξασφαλίσει τη βιωσιμότητα της επένδυσης, όπως αυτή απαιτείται σύμφωνα με το Κριτήριο 5 της υποπαραγράφου 6.1 της παραγράφου 6, το επενδυτικό σχέδιο δύναται να κριθεί επιλέξιμο. Το πακέτο του βιωματικού τουρισμού θα πρέπει να είναι ενσωματωμένο στο τουριστικό προϊόν που προσφέρεται στον επισκέπτη και όχι ως ξεχωριστό προϊόν / υπηρεσία.
E-34	Για να γίνει ο έλεγχος των α' υλών (σύμφωνα με την υποχρέωση του ότι το 60% των α' υλών θα πρέπει υποχρεωτικά να προέρχονται από συμβολιακή γεωργία), θα πρέπει υποχρεωτικά να τηρούνται διπλογραφικά βιβλία από την επιχείρηση?
A-34	Για την ακεραιότητα, τη διευκόλυνση και τη διαφάνεια των διαδικασιών ελέγχου συνιστάται η τήρηση διπλογραφικών βιβλίων.

8. Παραρτήματα

E-35	Στο Παράρτημα II: Πρότυπο Οικονομοτεχνικής μελέτης, τι διαφορά έχει το σημείο 2.4 με όλο το σημείο 4;
A-35	Στο σημείο 2.4 πραγματοποιείται η συσχέτιση των δαπανών με την υποπαραγράφο 3.7, ενώ στο σημείο 4 γίνεται ανάλυση των δαπανών περιγράφοντας υλικά, σκοπιμότητα και εύλογο κόστος.
E-36	Παράρτημα I_Κριτήριο 4. Σε τι αναφέρεται «ο βαθμός διαφοροποίησης του τουριστικού προϊόντος μέσα από την προτεινόμενη συνεργασία» που απαιτείται, να αναφέρεται στο μνημόνιο συνεργασίας;
A-36	Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος προκύπτει από αύξηση των εσόδων της τουριστικής επιχείρησης από παροχή υπηρεσιών που δεν σχετίζονται με το μαζικό τουρισμό (π.χ. ύπνος και ξαπλώστρες) και επέκταση της τουριστικής περιόδου δηλαδή λειτουργία της μονάδας εκτός της κύριας σεζόν που ορίζεται στο RIS της περιφέρειας.
E-37	Παράρτημα I_3.6 Δικαιολογητικά απόδειξης τήρησης μακροχρόνιων δεσμεύσεων. Πώς θα ελέγχεται η υλοποίηση του σχεδίου βιωματικού αγροτουρισμού για το χρονικό διάστημα που ορίζεται στις μακροχρόνιες δεσμεύσεις;
A-37	Ο έλεγχος θα γίνεται με κάθε εύλογο και νόμιμο τρόπο και ενδεικτικά αναφέρονται τα κάτωθι ως μέσα απόδειξης υλοποίησης του βιωματικού αγροτουρισμού: • Παραστατικά • Φωτογραφικό υλικό από την υλοποίηση των δράσεων • Αναφορά στις δράσεις στις ιστοσελίδες

	• Βιβλίο επισκεπτών • Έντυπο συμμετοχής • Αρχείο καταγραφής εμπειριών σε ηλεκτρονική μορφή

E-38	Σχετικά με το δικαιολογητικό που αφορά την νομική μορφή της επιχείρησης (κριτήριο 2), οι υπό σύσταση επιχειρήσεις όπως πχ υπό σύσταση ΙΚΕ ή υπό σύσταση ΟΕ τι δικαιολογητικό θα πρέπει να προσκομίσουν;
A-38	Το δικαιολογητικό που θα πρέπει να προσκομιστεί είναι μια Υ.Δ. η οποία θα αναφέρει τι μορφή είναι η υπό σύσταση εταιρεία.

9. Διάφορα

E-39	Υπάρχει κάποιο σχέδιο σε έντυπη μορφή για το «μνημόνιο συνεργασίας»;
A-39	Δεν προβλέπεται κάποιο σχέδιο στην εν λόγω πρόσκληση.

E-40	Για την Πρόσκληση του Πράσινου Αγροτουρισμού θα βρίσκονται σε ισχύ οι Νόμοι 4276 (ΦΕΚ Α155/30-07-2014) και Ν.4235 (ΦΕΚ Α32/11-02-2014) οι οποίοι με μια σειρά από άρθρα τους είχαν δημιουργήσει ένα νομικό πλαίσιο για τη λειτουργία των Αγροτουριστικών Μονάδων;
A-40	Όχι, δεν προβλέπεται στην εν λόγω πρόσκληση .